„ҒАЛЛАҚУДУҚ“ ҒАЛЛАКОРЛАРИГА БАЛЛИ

СОВХОЗ ДАВЛАТГА 1.660 ЦЕНТНЕР ДОН ТОПШИРИБ, ЙИЛЛИК ПЛАННИ 110 ПРОЦЕНТ БАЖАРДИ ● ҒАЛЛАКОРЛАР ЯНА 5000 ЦЕНТНЕР ДОН ТОПШИРИШ МАЖБУРИЯТИНИ ОЛДИЛАР.

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 126 (3608). | Чоршанба, 28 июнь, 1967 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ИНДУСТРИЯ РАПОРТ БЕРМОҚДА

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармасининг хабар беришига кўра, республика саноати ходимлари КПСС XXIII съезди қўйган вазифаларни амалга ошира бориб ва Улуғ Октябрь социалистик революциясининг эллик йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, ялпи маҳсулот ва буюмларнинг кўпгина энг муҳим турларини ишлаб чиқариш ярим йиллик планини муддатидан илгари — 26 июнда бажардилар.

* * *

Тошкент область ва Тошкент шаҳар саноати ходимлари ҳам ялпи маҳсулот ва маҳсулотларнинг кўпчилик муҳим турларини ишлаб чиқариш ярим йиллик планини муддатидан илгари 27 июнда бажардилар.

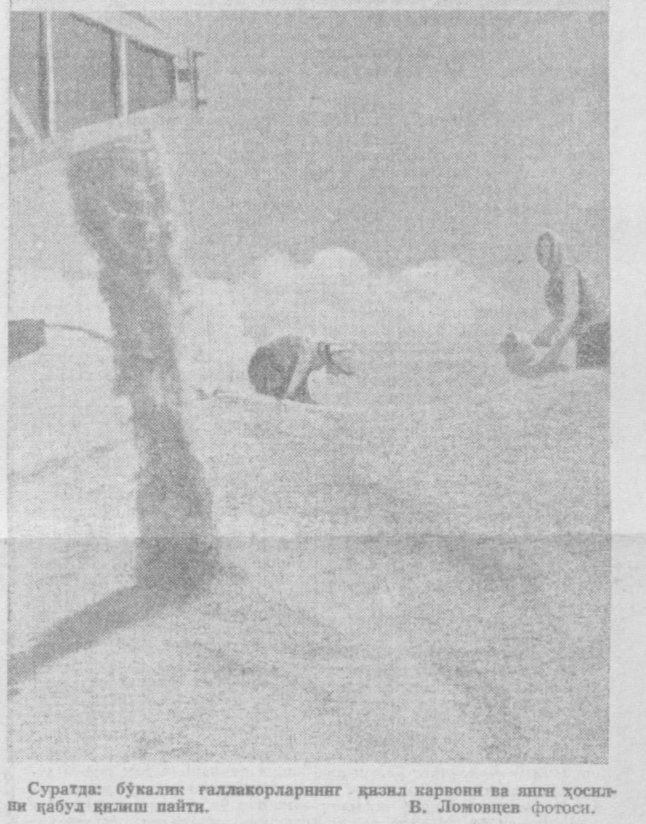

Суратда: бўкалик ғаллакорларнинг қизил карвони ва янги ҳосилни қабул қилиш пайти.

В. Ломовцев фотоси.

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ

27 июнда республика партия активи йиғилиши бўлди. Йиғилиш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзолари ва аъзолигига кандидатлар, Ўзбекистон Компартияси ревизия комиссиясининг аъзолари, область партия комитетининг секретарлари, шаҳар ва район партия комитетларининг биринчи секретарлари, область комсомол комитетларининг секретарлари, касаба союз область советларининг раислари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Республика Олий Совети Президиуми аппаратларининг, Госпланнинг масъул ходимлари, министрлик ва идоралар, йирик корхоналар, шунингдек Тошкент шаҳрини тиклашда қатнашаётган қурилиш ташкилотларининг раҳбарлари ва бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари қатнашдилар.

Актив йиғилиши КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовнинг «КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг якунлари ва Ўзбекистон партия ташкилотининг вазифалари» тўғрисидаги докладини тинглади ва муҳокама қилди.

Докладни муҳокама қилишда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. Абдураззоқов, Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони Н. Г. Ляшченко, Чирчиқ электрохимия комбинатининг смена бошлиғи З. А. Ширшикова, Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари К. К. Камолов, Андижон область партия комитетининг биринчи секретари А. Х. Ҳайдаров, Қўқон шаҳар партия комитетининг биринчи секретари В. А. Козимов, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Р. Расулов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти О. С. Содиқов, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Ҳ. Абдуллаева, Денов район партия комитетининг биринчи секретари И. Мавлонов, Ўзбекистон касаба союзлари советининг раиси М. А. Зоидов, Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг раиси К. Яшин (Нуъмонов) қатнашдилар.

Республика партия активи йиғилишининг қатнашчилари якдиллик билан қабул қилган резолюцияда КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорларини бутунлай ва тамомила маъқулладилар. (ЎзТАГ).

ХИРМОНГА БАРАКА

Ўтган душанба куни «Тошкент» денгизининг хиёбони қизил алвонлар билан безатилганди. Карнай, сурнайларнинг овози пешингача тинмади. Бу ерга туташган кўчаларнинг ҳаракати одатдагидан бошқача эди. Олмалиқ, Бекобод йўлидан юк ортилган машиналар турнақатор келиб турарди.

Олдинги машинанинг устидаги қизил алвон майин шабадада ҳилпираб турибди. Совхоз ишчилари юбилей йилида она-Ватан омборига 2665 тонна «Кўкорол» ғалласини тўкамиз деган шиорни ёзиб қўйишибди.

Йиғин атрофида 1-«Пискент» совхози ғаллакорлари пайдо бўлишади. Улар ўша куни тушлик овқатгача ўриб, янчилган ғаллани ўн машинага ортиб келишибди. Совхоз ғаллакорлари 1258 гектар ердаги ҳосилнинг бир граммини ҳам нес-нобуд қилмай давлатга топширишга аҳди-паймон қилишган.

Дон ортилган машиналарнинг кети узилмайди. Йирик ғаллакор «Бўка» совхозидан, Свердлов номли, «Октябрь 40 йиллиги», Калинин номли колхозлардан ўнлаб машиналар бир зумда етиб келди.

Мовий денгиз бўйида Бўка райони ғаллакорларининг тантанали митинги бўлди. Митингни район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Т. Ражабов очиб, ғаллакорларнинг дастлабки баракали ҳосили билан қизғин табриклади.

— Биз, — дейди митингда сўзга чиққан «Кўкорол» совхози директорининг ўринбосари Олим Ботиров, — ўрим-йиғимга бекамикўст киришдик. Кундан-кунга суръатга суръат қўшаяпмиз. 4700 гектар майдондаги ғалланинг ҳаммасини 25 иш кунида ўриб-янчиш ва давлатга жўнатиш мажбуриятини олдик. Сўзимизнинг устидан албатта чиқамиз.

— Ғаллазорларимизда, — деди Свердлов номли колхоз партия ташкилотининг секретари Йўлдош Ражабов, — тўртта комбайн ишлаб турибди. Комбайнчиларнинг баракали ишлашлари учун барча қулайликларни яратиб бердик. Улар ҳар бир кунни ғанимат деб билиб 40—45 гектар майдондаги ғаллани ўриб, янчишмоқда. Бизда дон кўп. Пландан ташқари топширилган ортиқча маҳсулот учун қўшимча ҳақ тўлашни кенг жорий қилдик.

Митингда бошқа ўртоқлар ҳам сўзга чиқишди. Ўрим-йиғимни кучайтиришда амалга оширилаётган тадбирлар ҳақида гапирдилар. Митинг қатнашчилари комбайнлардан, машиналардан унумли фойдаланиб, давлатга ғалла топширишни тезлаштириш ҳақида кенг қарор қабул қилдилар.

Тантанали митинг тамом бўлади. Карнай-сурнайлар яна авжига чиқади. Дон ортилган машиналар карвони Чиғириқдаги ғалла тайёрлаш давлат омбори томон йўл олади. Ўша куни омбор ишчилари бўкаликлардан 200 тоннага яқин дон қабул қилиб олишди.

М. ҒОЗИЕВ,

«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

ТЎЙТЕПА. (Телефон орқали олинди). Юбилей йили вахтасида туриб астойдил меҳнат қилаётган Ўрта Чирчиқ районидаги «Ғаллақудуқ» совхозининг коллективи ишлаб чиқаришда ажойиб ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Кеча совхоз ғаллакорлари давлатга дон топшириш планини ошириб бажардилар. Ишчилар барча имкониятларини ҳисоблаб чиқиб пландан ташқари яна 500 тонна ғалла сотиш мажбуриятини олдилар.

Совхознинг ғаллазорларида иш ҳар қачонгидан ҳам қизғин. Моҳир комбайнчилар ғаллани ўриб, янчишни уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар. Совхоз маъмурияти комбайнларни етарли миқдорда машиналар билан таъминлаган. Шунинг учун ҳам ўриб янчилган ғалла тўхтовсиз давлат омборига жўнатилиб турибди. Ҳар куни совхоз ишчилари 70—80 тоннадан ғалла тайёрлашяпти.

Ғаллакорлар барча майдонлардаги ҳосилни нобуд қилмай йиғиштириш ва зиммага олинган оширилган мажбуриятни тезда бажариш учун қизғин курашмоқдалар.

А. Н. КОСИГИННИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

НЬЮ-ЙОРК. 26 июнь. (ТАСС). Кеча бу ерда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг фавқулодда махсус сессиясида Совет делегациясига бошчилик қилган СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигиннинг матбуот конференцияси бўлиб ўтди.

А. Н. Косигин айтдики, Совет Иттифоқи яқин Шарқда урушнинг олдини олиш учун озмунча иш қилмади, лекин бу ҳаракатларимиз кўнгилдагидек бўлиб чиқмади. Исроил агрессия қилиб, уруш бошланиб кетди.

Яқин Шарқда яна уруш бошланиб, кенгайиб кетмаслиги учун Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, ҳамма халқлар, барча давлатлар бутун чораларни кўришлари лозим деди А. Н. Косигин. Агрессия қилинганидан сўнг Хавфсизлик Кенгаши Исроил билан араб давлатлари ўртасидаги урушни дарҳол тўхтатиш мақсадида бир қанча чоралар кўрганлигини ҳаммангиз биласиз. Совет Иттифоқи ҳам шу тахлитда иш кўрди.

Ҳозир уруш ҳаракатлари олиб борилаётгани йўқ. Аммо агрессор—Исроил Бирлашган Араб Республикаси, Сурия, Иорданиянинг анчагина территориясини босиб олди, шу давлатларнинг қўшинлари рўпарама-рўпара турибдилар. Башарти, Исроил агрессияси оқибатлари тугатилмаса, ҳар дамда уруш янгитдан бошланиб кетиши мумкин. Шунинг учун ҳам биз агрессорнинг қуроланишини, унинг қўшинлари яраш линиясининг нариги ёғига дарҳол олиб чиқиб кетилишини биринчи даражали вазифа қилиб қўймоқдамиз. Исроил қўшинларини ўзгалар территориясидан олиб чиқиб кетиш тўғрисидаги масала ҳал этилмай туриб, жаҳон бу районда урушнинг янада бошланиб кетмаслигига амин бўла олмайди.

Бизнинг қарийб барча араб мамлакатлари вакиллари билан қилган суҳбатларимиз ва учрашувларимиздан битта фикрга келиш мумкин: Яқин Шарқдаги барча масалаларни тинч йўл билан ҳал қилишга киришмоқ учун даставвал қўшинларнинг яраш линияси нариги ёғига олиб чиқиб кетилишига эришмоқ керак. Баъзи группалар ва мамлакатлар Яқин Шарқдаги аҳволга оид барча масалалар комплекс, бир йўла кўриб чиқилишини кўзда тутувчи таклифларни олға сураётирлар. Бундай таклифлар реал эмас. Бу таклифлар мазкур районда уруш ҳаракатлари қайтадан бошланиб кетишининг олдини олиш вазифасига жавоб бера олмайди. Такрор айтаман, қўшинларнинг олиб чиқиб кетилиши масалани ҳал этилиши мумкин бўлган бирдан-бир йўл, ҳозир олдимизда турган асосий, марказий масаладир.

Жаҳонда кескинлик вужудга келтираётган бошқа проблемалар ҳам оз эмас деди А. Н. Косигин. Биринчи навбатда Вьетнамдаги уруш шулар жумласидандир, албатта. Жаҳондаги барча прогрессив кучлар бу урушни қоралаётганлигига, халқлар Америка қўшинларининг Вьетнамдан сўзсиз чиқиб кетишини талаб этаётганлигига қарамай, уруш давом этмоқда. Қўшма Штатлар ҳукумати Вьетнам халқига қарши агрессиясини давом эттирмоқда.

Агрессор Вьетнам элидан чиқиб кетмас экан, Вьетнам халқи чет эл агрессорларига қарши аёвсиз курашини тўхтатмаяжагига ишончимиз комил. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар, жаҳондаги барча прогрессив кучлар, албатта, бу курашда унга ёрдам берадилар. Яхши ривожланган саноати бўлмай, оғир шароитда турган халқ Америка агрессорларига қарши қаҳрамонона кураш олиб бораётганлигини кўриб турибмиз. Бу курашда Вьетнам халқи ғалаба қозонажагига аминмиз.

Бош Ассамблея сессияси муносабати билан бу ерда бўлган вақтимизда президент Жонсон билан икки марта учрашдик. Бу учрашувларда, илгари хабар қилинганидек, Совет Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатларини қизиқтирувчи бир қатор масалалар муҳокама қилинди.

Сўнгра А. Н. Косигин ана шу учрашувлар тўғрисидаги баёнотни ўқиб берди ва бир қанча саволларга жавоб қайтарди.

АҚШ президенти Жонсон билан қилган суҳбатларингиз нуқтаи назаридан олиб қараганда, Яқин Шарқдаги ва Вьетнамдаги аҳволнинг истиқболига қандай баҳо берасиз, деган саволга А. Н. Косигин шу жавобни қайтарди: Биз Яқин Шарқдаги аҳвол тўғрисида фикрлашганимизда асосий масала юзасидан, яъни Исроил қўшинларининг дарҳол олиб чиқиб кетилиши масаласида жаноб Жонсон билан келиша олмадик. У, Яқин Шарқдаги аҳвол билан боғлиқ бутун масалалар комплексини қараб чиқмоқ керак, деган нуқтаи назарда турибди. Биз эса, ҳозир Исроил қўшинлари улар ишғол қилган территориядан дарҳол олиб чиқиб кетилмоғи керак, деб ҳисоблаймиз. Ҳозирги пайтда асосий масала мана шу. Бош Ассамблея фавқулодда сессияси ишлаётганида СССР билан АҚШ ташқи ишлар министрлари Яқин Шарқдаги аҳвол тўғрисидаги масала юзасидан бундан буён фикрлашиб турмоқ учун бирбирлари билан алоқа боғлаб турадилар, деб шартлашдик.

Вьетнам проблемасига келганимизда эса, деди А. Н. Косигин, СССР билан АҚШнинг Вьетнам масаласи юзасидан тутган позицияларида чуқур келишмовчиликлар борлиги яна маълум бўлиб қолди.

Совет ҳукуматининг бошлиғи Бош Ассамблеянинг дастлабки ҳафта давомидаги ишига ижобий баҳо берди. Шу ҳафта ичида Бош Ассамблеяда сўзга чиққан давлатлар вакилларининг кўпчилиги Исроил агрессиясини қоралаганлигини, Исроил қўшинларининг яраш линияси нариги ёғига олиб чиқиб кетилишини талаб қилганлигини таъкидлаб. А. Н. Косигин бундай деди: Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Исроил қўшинларининг олиб чиқиб кетилиши тўғрисида қарор қабул қилиши керак, чунки бу масаланинг ҳал этилиши яна кечиктирилса, янги уруш келиб чиқиши хавфи бор. Агар бу масала ижобий ҳал қилинса, халқлар ҳар қандай давлат, катта ёки кичик бўлишидан қатъий назар, БМТ қарорига бўйсуниб, уни бажаришини талаб этишга ҳақлидирлар.

А. Н. Косигин айтдики, аввало Исроил қўшинларини яраш линиясининг нариги ёғига олиб чиқиб кетишга эришмоқ керак, шундан кейингина Яқин Шарқда тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб ҳал этилиши талаб қилинган масалаларни кўриб чиқиш мумкин бўлади.

СССР Министрлар Советининг раиси Совет Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги муносабатларни яхшилаш истиқболлари тўғрисида берилган саволга жавоб қайтариб, бундай деди: АҚШ Вьетнамга қарши агрессия қилиб турар экан, Совет — Америка муносабатларининг яхшиланишига кўз тутиб бўлмайди. Муносабатларнинг яхшиланиши учун, даставвал Қўшма Штатлар Вьетнамдаги урушни тўхтатмоғи керак. Шундан кейингина СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатларни яхшилай оладиган бир қанча масалалар ва чоралар белгиланмоғи мумкин. Иқтисодий алоқалар, маданий алоқаларни ривожлантириш масалаларини, фан ва техника соҳасида айирбошлаш масалаларини биз шулар жумласига киритамиз. Ҳамон ҳал қилинмаган ва жаҳон ҳал қилиши лозим бўлган йирик сиёсий проблемаларни ҳал этиш учун давлатларимиз ўртасида бошқа давлатлар билан биргаликда ҳамкорлик қилиш ёрдамида жавоб топилмоғи мумкин.

Вьетнамдаги уруш, деб сўзини давом эттирди А. Н. Косигин, Совет Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги муносабатларга ўз таъсирини кўрсатмоқда.

Шунинг учун ҳам асосий масала АҚШнинг Вьетнам халқига қарши урушини тўхтатиб, ўз қўшинларини Вьетнамдан олиб чиқиб кетишидан иборат.

А. Н. Косигин Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси фавқулодда махсус сессиясига тааллуқли саволларга жавоб қайтариб, бундай деди: Бош Ассамблея Исроилнинг араб мамлакатларига қарши агрессияси тўғрисидаги Совет резолюция лойиҳасини қабул қилиши вазиятни анча соғломлаштирган бўлур эди ва келгусида бирон агрессияни амалга ошириш пайига тушадиганларни жиддий суратда огоҳлантириб қўйган бўлур эди. Бу—агрессорларга яхши сабоқ бўлур эди.

А. Н. Косигин сўзини давом эттириб бундай деди: БМТ Бош Ассамблеяси биз тақдим этган қарорни қабул қилса, Яқин Шарқда тинчликни тиклашга катта ҳисса қўшган бўлур эди. Хавфсизлик Кенгаши бу қарорнинг амалга оширилишини кузатиб туриши керак бўлади, албатта. Бу қарор қайси томонга тааллуқли бўлса, ана шу томон уни амалга оширишдан бош тортадиган бўлса, унга нисбатан Хавфсизлик Кенгаши орқали тегишли чораларни кўришга тўғри келган бўлур эди.

Совет ҳукуматининг бошлиғи ракетага қарши системалар масаласини умуман ялпи қуролсизланиш масаласи, деб қараш кераклигини ҳам айтди.

Ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисида тузиладиган шартномага келганда шуни айтиш керакки, деди А. Н. Косигин, биз бу йўлда катта силжиш бор, деб ҳисоблаймиз ва мен ҳозиргина ўз баёнотимда айтиб ўтганимдек, биз бу проблемани батамом ҳал этиш йўлидаги ишимизни давом эттираяпмиз. Совет Иттифоқи ядро қуролининг тарқатилмаслигидан манфаатдордир. Америка Қўшма Штатлари ва жаҳондаги бошқа давлатларнинг кўпчилиги ҳам бундан манфаатдордир, деб ўйлаймиз.

«Нью-Йорк пост» газетасининг мухбири шундай савол берди: Аллилуева ўз болаларини кўрмоқчи бўлса, унинг Совет Иттифоқига боришига рухсат этиладими, ёки болаларининг бу ерга, Америкага келиб, у билан дийдор кўришишларига рухсат этиладими?

А. Н. Косигин бундай жавоб қайтарди: бу хусусда қуйидагиларни айтишни истардим: Аллилуева маънавий жиҳатдан тутруқсиз одам. У—касал одамдир ва ундан бошқа давлатга қарши ўзларининг сиёсий мақсадлари учун фойдаланишни истаган кишиларнинг ҳолига ачинасан киши.

Аллилуеванинг сафарлари тўғрисидаги масала бизда кўтарилгани йўқ.

А. Н. Косигин айтдики, араб мамлакатларига қурол-яроғ етказиб бериш масаласи араб мамлакатлари билан Совет Иттифоқига тааллуқли масаладир. Яқин Шарқда тинчликни тиклаш учун ҳозир асосий масалани— Исроил қўшинларини яраш линиясининг нариги ёғига олиб чиқиб кетиш масаласини ҳал этиш керак.

Совет Иттифоқининг миллий озодлик урушларини қўллаб-қувватлаши тўғрисида берилган саволга жавоб қайтариб А. Н. Косигин қуйидагиларни айтди: мустамлакачилик қарамлигини ағдариб ташлаш учун кураш олиб борадиган бўлсалар ва миллий озодлик урушларини олиб борадиган бўлсалар, биз бундай урушларни, албатта, қўллаб-қувватлаймиз ва қўллаб-қувватлай берамиз. Биз бу курашда ўз озодлиги учун курашаётган ва мустамлакачиликка қарши чиқаётган халқларга доим астойдил хайриҳоҳмиз. Биз бу халқларни ҳамиша қўллаб-қувватлай берамиз.

Совет ҳукуматининг бошлиғи яна қуйидагиларни таъкидлади: Совет Иттифоқининг фикрича, катта ва кичик ҳамма мамлакатлар жаҳон проблемаларини, жумладан, Бош Ассамблеяда муҳокама қилиш ва ҳал этиш ҳуқуқига эгадирлар. Икки давлат—Қўшма Штатлар билан Совет Иттифоқининг жаҳонда ўз диктатурасини ўрнатиши сира мумкин эмас, албатта ва биз ана шу нуқтаи назарга ҳеч қачон қўшилмаймиз.

Хавфсизлик Кенгаши бор. Хавфсизлик Кенгаши халқаро тинчликни сақлаш учун масъулиятни ўз зиммасига олган бўлиб, барча халқлар олдида жавоб беради. Хавфсизлик Кенгаши давлатлар ўртасида рўй берадиган можароларни қараб чиқиши лозим бўлган асосий органдир.

А. Н. Косигин яна бундай деди: биз президент Жонсон билан қилган суҳбатларимизда араб дунёси билан муносабатларимизни муҳокама қилиш билан асло шуғулланмадик. Бу—Совет Иттифоқи билан араб давлатларининг ишидир. Бизнинг араб дунёси билан муносабатларимиз жуда яхши. Совет Иттифоқи араблар ва араб давлатлари ўртасида ишонч қозонган ва совет халқлари ҳам араб давлатларга нисбатан катта ишонч билан қарайдилар. Биз бу ишончни бундан буён ҳам мустаҳкамлайверамиз.

А. Н. КОСИГИН КУБАДА

ГАВАНА, 27 июнь. (ТАСС). Куба революцион ҳукуматининг таклифига биноан, СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин 26 июнда дўстлик визити билан Гаванага келди.

Аэродромда А. Н. Косигинни Куба революцион ҳукуматининг Бош министри Фидель Кастро, Куба Республикасининг президенти Освальдо Дортикос, Куба Компартияси Марказий Комитетининг ташкилий масалалар билан шуғулланувчи секретари Армандо Харт, Куба Компартияси Марказий Комитетининг ташқи сиёсий масалалар билан шуғулланувчи комиссияси раиси Османи Сьенфуэгос, Куба Республикаси Ташқи ишлар министри Рауль Роа ва бошқа расмий кишилар кутиб олишди.

СССРнинг Куба Республикасидаги муваққат ишлар вакили Ю. А. Лебедев бошчилигидаги Совет элчихонаси ходимлари ҳам А. Н. Косигинни кутиб олдилар.

БОЛГАРИЯЛИК МЕҲМОНЛАР ТОШКЕНТДА

ДЎСТЛИГИМИЗ АБАДИЙ ВА МУСТАҲКАМ

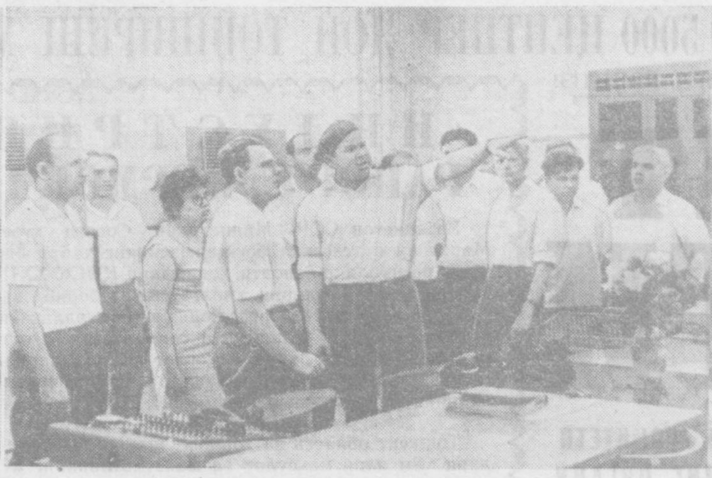

Суратларда: 1. Болгариялик меҳмонлар Янгийўл шаҳридаги гидролиз заводида. 2. Тошкент ГРЭСнинг директори Н. Абдураҳмонов меҳмонларни станциянинг иш фаолияти билан таништирмоқда. 3. Болгариялик дўстлар Оржоникидзе районидаги Ленин номли колхоз теплица хўжалигида.

ҲАМКОРЛИК САМАРАЛАРИ

Социалистик Чирчиқ Октябрь революциясидан сўнг оламга келган шаҳарларнинг бири. Қисқа муддат ичида у йирик саноат марказига айланди. Бу ерда химия, машинасозлик, энергетика, бинокорлик материаллари саноати барқ уриб ривожланган. Хасково округида ҳам шундай янги саноат шаҳарлари қад кўтаряпти. Шунинг учун ҳам Хасково округи меҳнаткашларининг вакиллари бу ерга ташриф буюрдилар.

Чирчиқликлар ўзларининг меҳмондўстликлари билан ном чиқаришган. Болгариялик қардошлар бу ерга келишганда уларни шоду хуррамлик, гулдасталар билан қучоқ очиб кутиб олдилар.

Шаҳар партия комитетида меҳмонлар билан мезбонлар ўртасида дўстона суҳбат бўлиб ўтди. Унда гап шаҳар ҳаёти, унинг хўжалиги, маданияти ҳақида борди. Меҳмонлар социалистик Чирчиқ тарихига оид, унинг қандай қилиб республиканинг йирик саноат марказига айланганлиги ҳақидаги суҳбатни мароқ билан тингладилар. Меҳмонларни, айниқса, ишлаб чиқаришни планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтиб ишлашга тайёргарлик масаласи қизиқтирди. Бунинг боиси бор, албатта. Чунки худди шундай ислоҳот Болгария халқ хўжалигида ҳам амалга оширилмоқда. Меҳмонлар шу масала юзасидан берган барча саволларига муфассал жавоб олдилар. Суҳбатда Тошкент область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Э. Т. Шайхов иштирок этди.

Сўнгра меҳмонлар шаҳар завод ва фабрикаларидаги минглаб агрегатларни ҳаракатга келтириб турган энергия манбаи — Чирчиқ ГЭСлари каскади коллективи ҳузурига бордилар. Бу ерда улар каскаднинг юксак даражада автоматлашган ва механизациялашган ишлаб чиқариш жараёнлари билан тўла танишдилар. Ҳақиқатан ҳам бу ерда ўрганса арзийдиган янгиликлар жуда кўплигини айтишди. Цехларда ишчилар кўринмайди, барча турбиналар пультдан ва телевизион қурилмалардан бошқарилади. Хозир каскаднинг қуввати 318 минг киловатт-соатни ташкил этади. Бу миқдордаги қувват Чирчиқ шаҳринигина эмас, балки унинг атрофидаги ўнлаб қишлоқлар ва посёлкаларни таъминлашга ҳам етади.

Шу куни болгариялик дўстлар Ўзбекистон химия машинасозлиги заводида ҳам бўлишди. Бу корхона Болгарияда жуда машҳур. Унинг маркаси билан чиқарилган турли-туман химия аппаратуралари Болгарияда ишлаб турган ёки янгидан бунёд этилаётган қатор химия саноати корхоналарида фойдаланилмоқда. Шуни айтиш кифояки, Болгария Чирчиқ химия асбоб-ускуналарини олишда халқ демократияси мамлакатлари орасида биринчи ўринда туради. Ҳозир бундай аппаратлар Болгария химия индустриясининг марказларидан бири — Қора денгиз соҳилидаги Бургаз шаҳрига юборилаяпти.

Делегация аъзолари корхонанинг механика цехида бўлганларида уларга Болгарияга юбориш учун тайёрланаётган иссиқлик алмаштирувчи агрегатни кўрсатишди. Меҳмонлар бу аппаратни йиғаётган бригада билан танишдилар, йиғувчи слесарлар билан суҳбатлашишди. Бригада раҳбари Николай Андреевич Лихопуд ўзи раҳбарлик қилаётган коллективнинг меҳнати, дам олиши ҳақида батафсил гапириб берди. Сўнгра меҳмонлар бригада аъзоларига меҳнатда катта-катта муваффақиятлар, сиҳат-саломатлик тилаб хайрлашишди.

Димитровграддаги химия комбинатининг инженери Елена Славчева делегацияни қачон химиклар ҳузурига олиб боришларини кўп марта сўради. У ўзи ишлаб турган йирик химия корхонасини лойиҳалаш ва қуришда болгар мутахассисларига ёрдам берган совет инженер-техниклари ҳақида мамнун бўлиб гапиради. Димитровграддаги химия комбинатини ишга туширишда иштирок этганлар орасида чирчиқлик химиклар ҳам бор эди. Делегация аъзолари улар билан танишишди; кекса мутахассислардан Петр Васильевич Лидяев, Софья Сергеевна Боллат, Иван Гаврилович Крюков билан қизғин суҳбат қилдилар.

Дўстона суҳбат комбинатнинг бошқа цехларида ҳам давом этди. Химиклар меҳмонларга бажонидил ўз хўжаликларини кўрсатдилар, маҳсулот ишлаб чиқариш йилдан-йилга ортаётганлиги ҳақида гапириб бердилар. Димитровградлик химиклар ҳам карбамид, аммиак селитраси ишлаб чиқаришни тинмай кўпайтираётганликларини эшитиб, чин қалбдан хурсанд бўлдилар.

Хасково округи меҳнаткашлари вакиллари химикларнинг маданият саройида бўлишди. Бу ерда республика ёш томошабинлар театри артистлари томонидан ижро этилган спектаклни томоша қилдилар.

Болгариялик дўстлар шу куни ўтга чидамли ва қийин эрийдиган металлар комбинати коллективининг ҳам меҳмони бўлишди.

ЭФИР МОЙГА БОЙ

Болгария турли хил эфир мойларини ишлаб чиқариш ва экспорт қилишда жаҳонда олдинги ўринларнинг бирида туради. Мамлакатдаги қатор районларнинг иқлими ва тупроғи турли эфир мойли экинларни ўстириш учун қулай шароитларга эга.

Болгар атиргул мойи 20 дан ортиқ мамлакатга етказиб берилмоқда. Франция, СССР, Англия, АҚШ ва Швейцария сингари атир-упа ва косметик саноати ривожланган мамлакатларга бундай мойни етказиб бериш тобора кўпаймоқда. 1965 йилда халқаро бозорда тахминан 1100 килограмм атиргул мойи сотилди.

Ялпиз мойи ҳам кўп миқдорда қатор чет эл мамлакатларига экспорт қилинаяпти. Ҳар йили ўртача 80—85 минг килограмм шундай мой ташқарига чиқарилмоқда.

МЕҲМОНДА

ҲИКОЯ

Крум ГРИГОРОВ

Бир куни Генчо Топуз қизидан хат олди. Тугибди, яқинда, яъни якшанба куни,исм қўйиш маросими бўлар эмиш. Қизи ота-онасини меҳмонга келишини илтимос қилибди.

Генчо Топуз соқоли қирилмаган даҳанини силаб қўйди. Анчагина зиқна, бир сўзли, қаттиққўл одам бўлишига қарамай, юраги бўшашиб кетди. Кампири ювиаётган идишларини бир чекага суриб, унга ўгирилди-да, сўради:

— Нима хат экан, Генчо?

Генчо қоғозни буклади, йўталди ва хотинига хўмрайиб қараб деди:

— Нима хат! Невара кўрибмиз. Қизинг меҳмонга чақирибди.

— Вой ўлмасам,— Генчовица севинганидан бир сакраган эди, идиш-товоқлар полга тушиб, тарақлаб кетди.—Наҳотки неварали бўлган бўлсам!—унинг кўзлари севинч ёшидан ялтираб кетди, буришган юзлари қизарди.

— Вақтни ўтказмайлик бўлмасам, Генчо. Йўлга тайёрланайлик.

Генчо жилмайди, бир нарса деб ғулдиради ва ҳовлига чиқиб кетди. Невара кўрганлиги ҳақидаги хабар уни қаттиқ ҳаяжонга солиб қўйган эди. Молхонага кириб сигирнинг овқатига қаради. Охир тўла похол бўлса ҳам яна бир қучоқ ташлади, товуқларга сув қўйди. Яна нимадир қилмоқчи бўлди, лекин ҳаяжондан ҳеч нарсага ақли етмади, юз-кўзида эса қувонч аломатлари порлаб турарди.

Генчо Топузнинг биттагина қизи бор эди. Ябла эди унинг исми. Юқорида айтилганидек, Генчо анчагина зиқна эди, аммо шунга қарамай, ўзи ҳам, унга билдирмай хотини ҳам, пахта сотиб олиб, қизларига сеп тайёрлаб қўйишган эди. Шундай бир сепки, буни фақат эртаклардагина эшитиш мумкин. «Вақти келиб Ябла турмуш қурса,—ўйларди Генчо,—куёвни ўзи топиб бермоқчи эди. Куёв яхши оиладан бўлиши керак, бадавлат бўлиши керак. Ўқиган бўлса, нур устига нур. Генчо уни ичкуёв қилиб ҳовлининг орқасига яхшигина иморат қуриб беради. Кейин иккалови биргалашиб ишлашаверади». Бироқ, чолнинг орзулари амалга ошмади. Тантил деган бир йигит пайдо бўлиб, қизининг бошини айлантириб қўйди. Бир куни қизи узоқ вақт йўқ бўлиб кетди. Ярим кечада қўшнилар қизи Тантил билан, Гороцвет қишлоғидаги батрак йигит билан қочиб кетганини айтишди. Агар биров Топузнинг юрагини ханжар билан ўйиб ташлаганда ҳам у бунчалик қайғирмасди. Наҳотки унинг қизи шундай ишга қодир бўлса! Наҳотки шу ялангоёқ йигитдан бошқа одам қуриб қолган бўлса! Топуз бир неча марта Тантилни кўрган эди. Бу ялангоёқ йигит унинг қишлоғига келиб бадавлат хонадонларда ишлаб юрарди. Эсини таниганидан кейин батраклик қилмай қўйган эди. Шунда Топуз бу жулдурчопон йигитнинг келиб-келиб унинг қизига уйланишини хаёлига ҳам келтирмаганди. Мана энди тақдир экан-да, қизи у билан бирга қочиб кетди. Топуз Тантилни, улғайиб гўзал бир йигит бўлиб қолганини ҳам бир-икки марта кўрган, эгнида янги костюм, бўйнига ҳатто шарф ташлаб олган, сочлари чиройли қилиб таралган, гўё бу нарсаларнинг ҳаммаси ўзиникидай, товба! Қаёқдан ўзиникини бўларди, битта— яримтаникини кийиб юрган бўлса керак-да! Ота-онаси бўлмаса, ёшлигидаёқ етим қолган бўлса! Топуз Тантилнинг батракликни ташлаб Гороцветдаги кооператив хўжалигига кириб ишлаётганини билмасди, билишни ҳам истамасди.

Шундан бери уч-тўрт йил ўтиб қолди. Топуз Гороцветга —қизи ўзини шармандаю шармисор қилган қишлоққа қадам босмасликка қасам ичган эди. Эрининг бу қароридан Генчовица ўшанда ҳушидан кетиб қолай деган. Эрига билдирмай, йиғлаб ҳам олган. Ўшандан бери кўча-куйга чиқиб қолса, қизи қочиб кетган қишлоқдан биронта одам кўриниб қолмасмикин, бечоранинг ҳол-аҳволини билмасмикин деб тўрт томонга олазарак бўлиб юрарди. Мана, ниҳоят, хат келди. Қизи туғибди. «Ишқилиб бир марта кўрсам ҳам майли, — ўйларди ўзича Генчовица.—Кейин ўлсам армоним йўқ». Шундай фикр билан у йўлга ҳозирлана бошлади. Сандиқларидаги бор бисотни титиб чиқди, неварасига пайпоқ тўқий бошлади, қўшнисига чиройли кўйлак буюрди.

— Қачон якшанба бўларикин-а! —деди Генчовица қўшнисиникига чиққанда. — Якшанба куни исм қўйишармиш неварамга. Болам-ей, болажоним-ей! Бирон нарса обормасдан бўладими! Тезроқ тикиб бергин!

— Э-э-э Стойна хола, мунча ташвиш қиласиз, икки кеча ўтирсам, бўлди, тикиб бераман,—кулди қўшниси.

Генчовица уйга хурсанд бўлиб қайтиб кирди. Йўлакда эрини кўриб, уришиб берди:

— Невара кўрибсан-у, уйда ўтирибсан-а! Бозорга тушиб улбул обкесанг-чи!

Топуз ижирғаниб мўйловини буради ва кинояа билан кулиб, деди:

— Овозингни ўчир! Ҳали борамизми-йўқми, номаълум!

— Нима?! — Генчовица бўшашиб зинага ўтириб қолди. Кейин ўзига келиб эрининг юз-кўзи аралаш шапалоқ тортиб юбормоқчи эди-ю, қаттиқ уришиб қолишларини ўйлаб, бу фикридан қайтди.— Уялмайсанми, Генчо,—деди эрига ялингансимон. — Нима қилсанг, қил, нима десанг, де, лекин мен сенга қулоқ солмайман. Бормасанг, ўзим бораман!

Бироқ Генчо индамади. Кўнглида хотинини хафа қилгиси йўқ эди. Мана бир йил бўптики, кооператив хўжалик аъзоси, хотини иккалови ишлаб, турмушлари анчагина яхши бўлиб қолди. Даромад кутилгандан ҳам яхши бўлди. Бунинг устига денг, кўпчилик, уни қайриб, анча-мунча одам қилиб қўйди. Муомаласи ўзгарди, ҳеч кимни сабабсиз жеркмайдиган бўлди. Бироқ куёви ҳақидаги хабарлар уни кўпинча ташвишга солиб қўярди. Куёви ҳақида эса, доим, яхши гапларни эшитарди. Бу гапларни эшитиб бир хурсанд бўлса, бир ғайирлиги қўзиб, хафа бўларди. Лекин, нима бўлганда ҳам, бундай хабарлар қизингни аҳволи ёмон, куёвингнинг топиш-тутиши расво деган гаплардан яхши-ку! Агар шундай бўлса нима бўларди?

Топуз бозорга бориб асраб қўйган буғдойидан бир неча қопини сотди, кейин, магазинма-магазин юриб, неварасига совға қидира бошлади. Нима олса бўларикин?.. Ҳали у муштдай бола бўлса! Бир магазинга кириб, ҳайрон бўлиб қолди: магазинда болаларнинг оёқ кийимлари сотилар экан. Бирам чиройли туфлилар, этиклар, пиймаларки, қараб тўймайсан, киши. Шоколад рангли бир ботинка унга жуда ёқиб қолди. Кейин сотувчига мурожаат қилиб, сўради:

— Икки ёшли болага мана шунақасидан топиб беринг.

Топуз жўрттага неварасининг ёшини ошириб гапирди. У ўзи кўпни кўрган, пишиқ одам эди-да. Бола ўсади, кийим эса ўсмайди. Икки ёшга чиққанда невараси шу ботинкани мазза қилиб кияди, икки йилгача эса яп-янгидай турaверади.

— Шу ботинка худди икки ёшлик болага-да,—деди жилмайиб сотувчи қиз.

Лекин Топуз ўйланиб қолди: шу ботинкани олиб хато қилмаётганмикин? Ботинкани қўлига олиб қайириб кўрди, тегини қоғозмасмикин деб чертди, кейин яхшилигига ишонч ҳосил қилгач, сотувчига жиддий оҳангда деди:

— Майли, ўраб беринг.

Сотувчи қиз ботинкани кўк қоғозга ўраб, ингичка қизил каноп билан боғлади-да, Топузнинг қўлига узатди.

— Мана бу иш жойида бўлди, —жилмайиб қўйди Топуз.—Неварам мана шу каноплай қип-қизил бўлиб ўссин, дард кўрмасин.

Кечқурун уйига қайтиб келди. Хотини унинг қўлидаги тугунни кўриб, ҳайрон қолди. Наҳотки чоли неварасига совға олган бўлса?! Шунинг учун бўлса керак, шошиб тугунни ечди. Ботинкани кўрди-ю, ҳанг-манг бўлиб қолди.

— Бормисан, чол,—деди у эрига меҳр билан боқиб.—Мана энди ҳақиқий бувага ўхшайсан!

(Давоми 4-бетда).

Суратда: Стефан Стефанов 31 йилдан сўнг топган синглиси Людмила ва куёви Феруз билан

А. Абалян фотолари.

ЮКСАЛИШ РАҚАМЛАРИ

● Халқ ҳокимияти йилларида Болгария маданияти мисли кўрилмаган суръатлар билан юксалди. Ҳозир бу халқ демократияси давлати жаҳоннинг 81 мамлакати билан маданий алоқа ўрнатган. Айниқса, фан, санъат, таълим ва техника прогресси соҳасида тажрибалар алмашиш кескин ривожланди.

● Сўнгги ўн беш йилда халқ хўжалигидаги олий маълумотли мутахассислар 3,5 баравар кўпайди. Ҳозир улар бутун мамлакатдаги ишчи ва хизматчиларнинг 5,5 процентини ташкил этадилар. Саноат ишлаб чиқаришида ҳар юз ходимга ўртача 22 олий маълумотли ва 61 ўрта маълумотли мутахассис тўғри келади.

● Болгарияда китоб нашриёти муттасил кенгайиб боряпти. Фақатгина социалистик ривожланишнинг 22 йили ичида умумий тиражи 505 миллион нусхадан ортиқ бўлган 58 миллион 692 минг китоб босмадан чиқарилди.

● Ярим миллионга яқин киши бадиий ҳаваскорлик тўгаракларида иштирок этмоқда. Ҳозир корхоналарда, маданият уйлари, ўқув юртларида 14 минг 600 та тўгарак ишлаб турипти.

● Республикадаги мавжуд ижодий союзлар составида 15 мингдан ортиқ маданият арбоби бор.

● Сўнгги 10—15 йил давомида мамлакатдаги корхоналар, маданият уйлари, қироатхоналар ва халқ кенгашлари ҳузурида 600 дан ортиқ болалар музика мактаблари очилди. Бу мактабларда 30 минг ўғил-қизлар таълим олмоқда.

ҲИЖРОН ВА ВИСОЛ

— Людмила! Синглим, жигарим!

— Стефан, акажоним, қувончим!!

Бир-бирининг оғушига отилган ака-сингил ҳаяжони, қалб туғёни Тошкент аэропортига йиғилганларни тўлқинлантириб юборди. Жигар-поралар гап-сўзни унутишган, фақат бир-бирларининг илиқ нафасларини сезиб энтикишарди, холос. Бундай чоғларда тил бурчини дил ўтайди. Юракдаги гапларни дил таржимони — кўзлар ифода қилади.

Меҳрибонини топган йигитнинг кўзи олдида ўтмиш воқеалар пайдар-пай ўта бошлади:

— Стефан! Кўзимнинг оқу қораси, бирдан-бир илтимосим — синглингдан хабар ол, — деган эди падари ҳаётдан кўз юмар чоғда.

— Хотиржам бўлинг, қайда бўлмасин, излаб топаман!

Мана, Стефан дадасига берган ваъдасининг устидан чиқди. Бунгача неча йиллар умид ва орзулар билан яшади. Аввал жигарини йўқлаб адресини топди, хат ёзди, расмлар юборди.

Ҳар байрам почтальон Наманганнинг Ҳамза кўчасига Болгария муҳри босилган хат ва телеграммалар олиб келарди. Ўзбекистондан борган мактуб эса Стефаннинг бошини кўкка етказарди.

Ниҳоят, бундан бир ой муқаддам Людмиланинг қувончи ичига сиғмай кетди: у висол онлари яқинлигидан хабар топган эди.

— Ҳадемай йўлга чиқамиз. Кўришгунча! — деб ёзган эди сўнгги хатида акаси.

Ака неча минг километр йўл босиб, тоғ-тошлар, дарё-денгизлар оша парвоз этиб келди. Сингил эса Намангандан қай йўсинда учиб келганини ҳам билмайди.

Мана у ягона акасининг висолини кўриб, иссиқ нафасини сезиб турибди.

— Худди ўзи. Меҳрибон отасининг ўзи, адл қомати, кулиб боқувчи кўзлари, майин овози...

Ака-сингил ҳаяжонини, бу дақиқаларда улар қалбидан қандай кечинмалар кечганини баён этиш амри маҳол. Ахир 31 йилдан сўнг дийдор кўришаяпти...

Ҳа, Людмила туғилганда акаси борлигини, узоқ Болгарияда яшашини эшитган. Отасидан у ҳақидаги хотираларини қайта-қайта сўрарди.

Отаси—Болгария коммунистик партиясининг ветеранларидан бири Гаврил Георгиев қизиқ тарихни бошидан кечирган. 1919 йилдан Коммунистик партия сафига аъзо бўлиб кирган Георгиев ўз юртида болгар халқининг озодлиги учун яширин иш олиб боради. Совет Иттифоқига юборилганда икки ёшли ўғли Стефан Болгарияда қолган эди. Гаврил Георгиев Украинада сиёсий билимини оширди, Одессада масъул лавозимларда ишлади. Бу ерда янги оила қурди. Оиласи билан кейин Самарқандга кўчиб келди. Людмила мана шу ерда дунёга келган. Самарқандлилар меҳнаткаш, камтарин Гаврил Георгиевни жуда ҳурмат қилишарди. Уни ҳали-ҳануз ажойиб коммунист сифатида эслаб юришади. Георгиев Ўзбекистонда яшаган йиллари партия-хўжалик ишларида фаол қатнашди. Халқ хўжалигини тиклаш, фронт орқасидаги қаҳрамонона ишларда ўзини кўрсатди. Фарғона пахтазорларига оби ҳаёт келтириш учун енг шимарганлар сафида бўлди. Катта Фарғона канали қурилишида ишлади.

Ака-сингил ўз отаси ҳақидаги хотираларини бирма-бир гапиришади. Ўзбекистонда ишлаган кезларини Людмила ҳикоя қилса, умрининг сўнгги йилларида бошдан кечирганларини Стефан айтиб беради. Г. Георгиев 1947 йилда бетоб бўлгач, киндик қони тўкилган Болгарияга қайтиб борган эди. У ўша ерда 1952 йилда вафот этган.

Стефан синглисига боқади: Людмила ўзбек юртида ўзбеклашиб кетибди. Эгнидаги атлас кўйлак, муомаласи, юриш-туриши ҳам шу меҳмондўст халқни эслатади.

— Танишинг, куёвингиз. Оз бўлмаса унутиб қўйибман, — дейди Людмила ва ака-сингилга халал бермай чеккароқда турган қорачадан келган норғул йигитни кўрсатади.

Стефан синглисининг умр йўлдоши билан қучоқлашиб кўришади.

— Ҳол-аҳволингиз қандай, ишларингиз яхшими? — сўрайди Стефан.

Ҳа, Людмилалар оиласи жуда яхши туради. Людмиланинг ўзи Намангандаги 3-универсал магазинида старший товаровед бўлиб ишлайди. Эри — Феруз Аҳмедов район касалхонасида рентгенолог врач бўлиб ишлайди. Жуда аҳил туришади.

Стефан синглисининг бола-чақаларини сўрайди.

— Иринамиз беш ёшга кирди, дейди Людмила.

— Менинг қизим билан баравар экан. Унинг исми Венета.

Сингил акасининг ишлари билан қизиқади. Акаси ота изидан бораётган экан. Стефан Стефанов партия ходими. Хасково округидаги Харманли шаҳар партия комитетининг секретари. Хотини Стоянка Гаврилова Иван Вазов номли мактабда болаларга таълим беради.

Тошкент Болгариянинг Хасково округидан келган саноат ходимлари делегацияси аъзоси Стефан Стефанов учун онаюртдек азиз бўлиб қолди. Бу шаҳарни у бир умрга эсдан чиқармайди. Чунки у шу ерда меҳрибон кишисини топди.

Людмилани айтмайсизми? У ҳам ҳозир Тошкентда ўтказаётган онларини сира унутмайди. Орзиқиб кутгани — меҳрибон акасини кўргани билан ғоят миннатдор.

Ўзбек ва болгар халқларининг қадимий дўстлиги, биродарлиги, қон-қардошлигига гувоҳ бўлган бу икки қалб уришига қулоқ соламиз. Бу қалблар шундай демоқда:

— Раҳмат, яхшилар.

— Раҳмат, висол шаҳри — Тошкент!

С. МУСАЕВ.

ИЛМ — МАЪРИФАТ УНИВЕРСИТЕТИ

„БИЛИМ" ЖАМИЯТИ ЙИГИРМА ЁШДА

Бундан йигирма йил муқаддам, 1947 йил баҳорида москвалик олимлар, адабиёт, маданият ва санъат арбоблари ҳамда пропагандистларнинг катта группаси ташаббуси билан сиёсий ва илмий билимлар тарқатувчи кўнгилли жамият ташкил этилган эди. Кейинчалик унинг номи ўзгартирилиб, «Билим» жамияти деб юритила бошлади. Бутун мамлакатда бўлгани каби, москваликлар ташаббуси Ўзбекистонда ҳам қизғин қўллаб-қувватланди. Ўз билим ва тажрибасини кишилар билан баҳам кўришни, республикамиз меҳнаткашлари маданий савиясини ошириш ва коммунистик партия ҳамда совет давлатининг муҳим йўл-йўриқларини оммага етказишга интилганлар янги кўнгилли Жамиятга бирлашдилар.

Жамиятга тажрибали лекторлар ва пропагандистлар — мактаб ва олий ўқув юртларининг ўқитувчилари, олимлардан ташқари кўпгина мутахассислар ва рассомлар, артистлар, композитор ва журналистлар саноат ва қишлоқ хўжалиги илғорлари, революция ва меҳнат ветеранлари ҳам аъзо бўлиб кирдилар.

Бутуниттифоқ «Билим» жамиятининг жанговар отрядларидан бири бўлган Тошкент область «Билим» жамияти ташкилоти ҳам июнь ойи охирида ўз йигирма йиллигини нишонлайди. Омма орасида илм зиёси тарқатувчиларнинг бу камтарона юбилейи умумхалқ байрами — совет ҳокимиятининг 50 йиллик тўйи арафасида ўтаётганлиги айниқса мароқлидир. Жамиятимиз йигирма ёшга тўлган йилида Улуғ Октябрнинг ярим асрлик тўйига қизғин тайёргарлик кўриб Иттифоқимиз меҳнаткашлари орасида совет халқи эришган оламшумул-тарихий зафарларни кенг ва қизиқарли пропаганда қилмоқда. КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига тайгарлик тўғрисида»ги қарори асосида область «Билим» жамиятининг барча ташкилотлари мукаммал иш плани тузиб олганлар. Ана шу план асосида жойларда ўтказилаётган лекция ва суҳбатлар, тематик кечалар ва «Октябрь ўқишлари» меҳнаткашларда яхши таассурот қолдирмоқда.

Ўтган йигирма йил мобайнида «Билим» жамиятининг Тошкент область ташкилоти ўсиш, улғайиш, билимлар пропагандасида анчагина бой тажриба орттириш йўлини босиб ўтди. Агар жамият ташкил топган биринчи йилда унинг юздан сал ортиқ аъзоси бўлган бўлса ҳозирда зиё тарқатувчилар сони 5 мингдан ортиқдир (Тошкент шаҳри бунга кирмайди). Улар жамиятнинг 450 дан ортиқ бошланғич ташкилотларига уюшгандирлар. Жамият аъзолари орасида 30 академик, профессор ва фан доктори, 150 га яқин фан кандидати, доцент ва олий ўқув юртларининг ўқитувчилари, 1200 дан зиёд ўқитувчи, 260 врач, 245 агроном ва бошқа жуда кўп олий маълумотли мутахассислар, саноат ва қишлоқ хўжалиги илғорлари, совет ва партия ташкилотларининг масъул ходимлари бор.

Сўнгги икки-уч йил ичида пропагандистларнинг бу катта армияси областнинг шаҳарлари, посёлкалари, колхоз ва совхозларида 150 мингта лекция суҳбат ва бошқа тадбирлар ўтказдилар, юздан ортиқ лекторий, кинолекторий ва халқ университетларига хизмат кўрсатдилар.

Ўқилган лекциялар сони юқори бўлса ҳам, лекин бу кўрсаткич пойтахт области учун ҳали камдир. Шуни ҳисобга олиб, юбилей тематикасини тузаётганда ташкилотимиз олдига бу йил ўтказиладиган лекция ва суҳбатлар, савол-жавоб кечалари ва шунга ўхшашларни энг камида 60 мингтага етказишни планлаштирганмиз. Шу йилнинг ўтган ойлари ичида ана шу план бўйича бирмунча яхши тадбирларни амалга оширдик.

Бундан уч йил муқаддам областда йигирмага яқин халқ университетлари бўлиб, уларнинг деярлик ҳаммаси «маданият университетлари» характерида эди. Ҳозир, юбилей йилида 89 та халқ университети ишлаб турибди. Уларнинг йўналиши ҳам хилма-хил. Саломатлик, турмуш гигиенаси, педагогика, ота-оналар, адабиёт ва санъат, иқтисодий ва агротехника билимлари каби университетлар шулар жумласидандир.

Бу ерда Янгийўл районидаги қишлоқ хўжалик билимлари халқ университети ишини кўрсатиб ўтиш лозим. Университет уч йилдан бери ишлайди. унга техника фанлари кандидати Аҳмаджонов ректорлик қилаётир. Ректор ва университет активларининг ғайрат-ташаббуси билан жамоатчилик асосларида ишлайдиган бу ўқув юрти тингловчилар ўртасида катта обрў-эътибор қозонди. Чирчиқ шаҳрида ишлаб турган адабиёт ва санъат университети Бутуниттифоқ кўригининг дипломи билан икки марта тақдирланди. Бу муваффақиятда шаҳар партия комитети ва «Билим» жамияти Чирчиқ шаҳар ташкилотининг ҳиссаси каттадир.

Областда иқтисодий билимлар, агротехника ва техника, айниқса адабиёт, санъат, ахлоқ ва эстетика бўйича халқ университетлари ҳали кам. Биз юбилей йилида халқ университетлари сонини ва тингловчиларини кўпайтириш ва машғулотлар сифатини тағин ҳам яхшилашни асосий вазифаларимиздан бири деб биламиз.

Областнинг колхоз-совхозлари ва йирик корхоналарида ўтказилаётган «Октябрь ўқишлари» юбилей тематикаси пропагандасида энг оммавий ва қизиқарли формадир. Бундай форманинг ўзига хос хусусияти шундаки, унда тайёр лекция текстлари ўқилмайди. Балки Советлар ҳокимиятини барпо этиш ва мустаҳкамлаш учун олиб борилган революцион курашларнинг қатнашчилари, жонли кишилар ҳикояси тингланади. Масалан, Кремль ҳарбий мактабининг собиқ курсанти М. Бақоев, В. И. Лениннинг собиқ шофери С. Бурнашев, Ленин билан шахсан учрашган чирчиқлик кекса большевик Буховер ва бошқа ўртоқларнинг жонли ҳикояларини ҳамма мароқ билан тинглайди. «Октябрь ўқишлари» вақтида ҳамқишлоқларнинг ёки завод меҳнат ветеранларининг сўзлари ҳам катта қизиқиш туғдиради. Бундай йиғинларда революцион ўтмиш хотираларигина тингланмай, мамлакатимизда коммунизм қурилиши йўлида қилинаётган улкан ишлар, муайян район ва шаҳарнинг истиқболи тўғрисида ҳам бахс кетади. Бунда пойтахтимизнинг академик В. Зоҳидов, профессорлардан Ш. Абдуллаев, М. Асқарова, Р. Худойбердиев, доцентлардан Б. Аҳмедов, Р. Норжигитов, А. Раззоқов, Б. Маннонов, Қ. Фозилхўжаев, Н. Капустинский ва бошқа жуда кўп олим ва фозил кишилар яхши ташаббус кўрсатмоқдалар.

Кейинги пайтларда билимларни пропаганда қилишда олимлар, маданият ва санъат арбобларининг коллектив бўлиб областимизнинг шаҳар ва қишлоқларига чиқишларидан иборат янги ва қизиқарли форма кенг қўлланилмоқда. Масалан, Тошкент медицина институти «Билим» жамияти бошланғич ташкилотининг раиси профессор Р. Худойбердиев бошлиқ бир группа олим-методистлар яқинда Юқори Чирчиқ районининг Паркент зонасида бўлдилар. Улар дала шийпонлари, қизил чойхона ва мактабларда лекция-суҳбатлар ўтказдилар. «Совет медицинаси 50 йил ичида» темасида ўтказилган савол-жавоб кечаси жуда қизиқарли бўлди. Бундан ташқари олимлар маҳаллий даволаш муассасаларида бўлиб, беморларга диагноз қўйиш ва профилактика ишларида ўз ҳамкасбларига самарали ёрдам бердилар. Шунингдек, буюк ўзбек адиби ва мутафаккири Алишер Навоийнинг 525 йиллик юбилейи олдидан республикамизнинг ижодий союзлари, Фанлар академияси ва Тошкент Олий ўқув юртлари илмий кучлари билан ҳамкорликда жойларда ўтказилган бир қанча кечалар ҳам тингловчилар олқишига сазовор бўлди.

Жамиятимиз зиё тарқатувчилар малакаси ва маҳоратини ошириш борасида мунтазам тадбирлар ўтказиб туради. Йил бошидан бери Тошкент область партия ва комсомол комитетларининг ёрдами билан қишлоқ лекторлари ва ёш пропагандистлар учун бир неча марта бир кунлик ҳамда кўп кунлик семинарлар ташкил этилди. Бундан ташқари лекторларга ёрдам тариқасида ўнга яқин лекция текстлари ва тўпламлар нашр этилди.

Ўзининг 20 йиллигини нишонлаётган «Билим» жамияти бундан буён ҳам партиямизнинг содиқ ёрдамчиси сифатида меҳнаткашлар ўртасида сиёсий ва илмий билимларни тарқатиш, кишиларимизни коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялаш ва Улуғ Октябрь 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун барча имкониятларни сафарбар этади.

Э. ЮСУПОВ,
«Билим» жамияти Тошкент область ташкилоти правлениесининг раиси, фалсафа фанлари доктори, профессор.

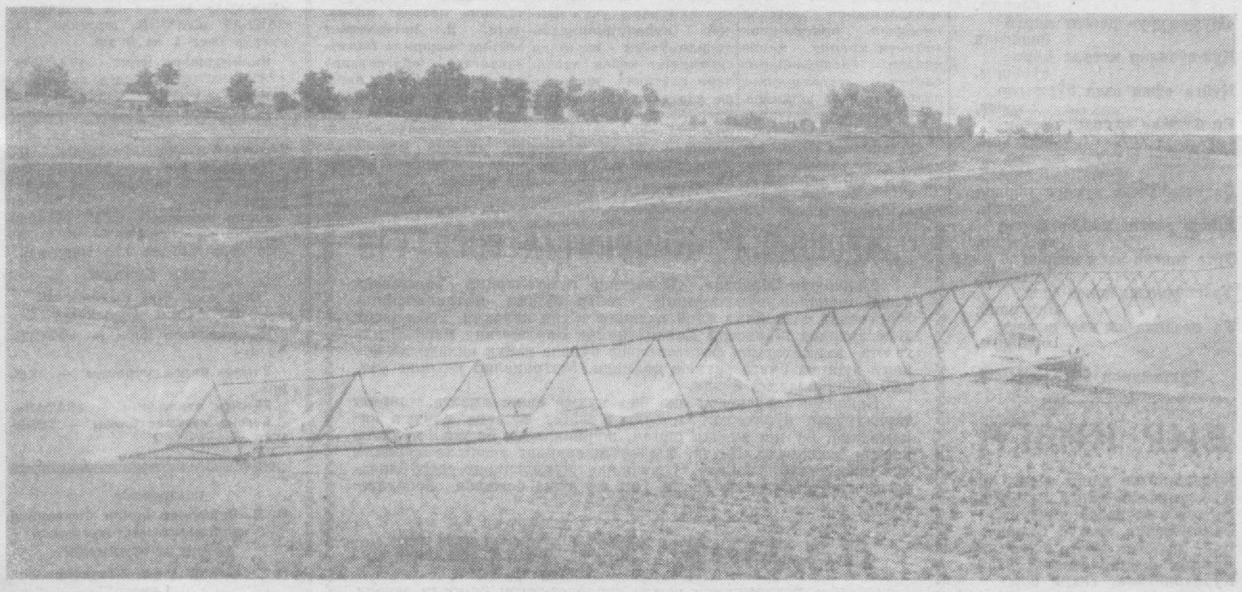

Суратда: экинларни сунъий ёмғир ёғдириш билан суғориш пайти.

А. Абалян фотоси.

ЎРТАГИ САБЗАВОТНИ СУНЪИЙ СУҒОРИШ

МУТАХАССИСЛАР МАСЛАҲАТИ

Ўзбекистоннинг жазирама ёз ойларида ҳаво ҳарорати 38—40 даражага кўтарилади. Бундай шароитда ўртаги карам ва картошкани нормал ўстириб, мўл ҳосил олиш жуда мураккаб. Ҳароратнинг баланд ва ҳавонинг қуруқ бўлиши натижасида экин барглари ниҳоятда қизиб, куйиб кетади. Экин жуда суст ривожланади, уни шира босади.

Хўш, бунга йўл қўймаслик учун нима қилиш керак? Энг аввало агротехник қаровини яхшилаш, қулай сув режимини яратиш лозим. Ҳозирги пайтда фан ва тажриба ана шундай жазирама ёз шароитида ҳам сунъий ёмғир ёғдирувчи машиналар, установкалар ва турли хил пуркагичлар ёрдамида ўсимликлар учун қулай бўлган микроклимат яратиш мумкинлигини исботлаган. Картошка ва карам экинларини жазирама кунларда сунъий ёмғир ёғдириб суғориш махсус илмий-текшириш станциясида, сабзавот, картошка ва полиз экинлари илмий-текшириш институтида, Калинин районидаги Оржоникидзе номли колхозда ва «Қорасув» совхозида тажриба қилиб кўрилди.

Бу хўжаликларда сунъий ёмғир ёғдирувчи машиналар фақат микроклимат яратиш ва зараркунандаларга қарши курашдагина эмас, балки экиш кампаниясидан кейинги асосий суғоришларда ҳам қўлланилади. Ўртаги картошка экилганидан сўнг тупроқнинг ҳатто 10—15 сантиметр қатламигина намланганида ҳам юқори қатламдаги ҳарорат бирмунча пасаяди ва ўсимлик бир текис униб чиқади.

Республикамизнинг кўпгина сабзавоткор колхоз ва совхозлари ДДП-30С, ДДН-45, ДДА-100М маркали ёмғир ёғдирувчи машиналарга ва трактор пуркагичларга эга. Ана шу техника ҳозирги пайтда ўртаги карам ва картошкани суғоришда тўла қўлланилиши зарур. Сунъий ёмғир ёғдиргичлар эгат олиб суғориш учун мўлжалланган ўқариқлар бўйлаб ишлай олади. Бундай ўқариқларнинг оралиқлари 70—100 метр бўлса, агрегатлар юқори унум билан ишлай олади.

Ўртаги карамда ўзак ҳосил бўлгандан кейин сунъий ёмғир ёғдирилса, ўсимликнинг нормал ривожланиши учун қулай шароит туғдирилади. Ўртаги картошкага эса шона ва дастлабки гуллар пайдо бўлган пайтда сунъий ёмғир ёғдириш фойдали бўлади. Сунъий ёмғир қанчалик тез-тез ёғдириб турилса, пайкаллардаги микроклимат шунчалик яхшиланади, ўсимлик кўнгилдагидек ривожланади, ҳосил кутилганидай бўлиб чиқади.

Биз ҳар ҳафтада камида икки-уч марта сунъий ёмғир ёғдириш керак деб ҳисоблаймиз. Иссиқ кунларда ёмғир эрталаб соат 10—11 дан то кеч 5—6 гача ёғдирилади. Бунда ҳар бир туп ўсимликнинг ҳамма барглари обдон ҳўлланишига алоҳида эътибор қилиш керак. Акс ҳолда иссиқда барглар куйиб кетиши мумкин. Эрталаб соат 10 дан кеч 5—6 гача битта сунъий ёмғир ёғдирувчи машина 24 гектар майдонга ишлов бериши мумкин.

Ўртаги карам ва картошкани сунъий ёмғир ёғдирувчи агрегатлар билан суғориш — уларнинг парваришидаги қўшимча агротехник тадбирдир, холос. Бу —бошқа агротехника тадбирларини — қатор ораларига ишлов бериш, эгатлар орқали суғориш, ўғитлаш ва бошқа ишларни қилмаса ҳам бўлаверар экан, деган гап эмас, албатта. Ўртаги экинларни ўз вақтида ниҳоятда қунт қилиб парваришлаш жуда муҳимдир.

Қатор ораларига камида уч марта кўнгилдагидек ишлов берилгани тақдирдагина ўртаги карам ва картошка нормал ривожланиб мўл ҳосил беради. Бу экинлар минерал ўғитлар билан икки марта озиқлантирилиши керак. Бунда ҳар гектар ерга камида 2—3 центнердан азотли ва шунча миқдорда фосфорли ўғитлар солинади. Азотли ўғитлар иккинчи озиқлантириш пайтида берилса яхши бўлади. Биринчи озиқлантириш дастлабки ишловдан кейин суғориш учун жўяк олиш пайтида, иккинчи озиқлантириш эса карамнинг ўзаклари пайдо бўла бошлаганда ва картошка шоналаганда ўтказилади. Ўртаги карам ва картошкани парвариш қилишда суғориш ва ширага қарши курашга алоҳида эътибор бериш зарур. Бу экинлар ҳар ҳафтада бир марта, ҳатто бундан ҳам тезроқ суғориб турилиши лозим. Суғориш ишлари то йиғим-терим пайтигача давом эттирилиши шарт. Ўсимлик ривожланаётган даврда тупроқ ҳамма вақт нам ҳолда бўлиб туриши керак. Суғоришлар орасидаги давр узайтириб юборилса, мўл ҳосил етиштириш ишига путур етади. Шуни ҳам унутмаслик кераккки, биз тавсия этаётган сунъий ёмғир ёғдириш орқали микроклимат яратиш тадбири асосий суғоришларнинг ўрнини тўла қоплайолмайди. У фақат қўшимча тадбирдир, холос.

Ёзда карамга кўплаб шира тушади. Унинг олдини олиш учун ўсимликка рогор препарати билан ишлов бериш зарур. Ширани бутунлай йўқотиш учун ҳар 20—25 кунда бу дорини сепиб туриш керак. Йиғим-теримга 20—25 кун қолганда рогор билан ишлов беришни тўхтатмоқ лозим. Агар хўжаликда рогор препарати бўлмаса тиофосдан ҳам фойдаланиш мумкин. Дори сепилганида сепилган куннинг эртасидан бошлаб сунъий ёмғир ёғдираверилса бўлади.

Сунъий ёмғир ёғдириш фақат карам ва картошкани парвариш қилишдагина эмас, балки помидор, сабзи, пиёз ва бошқа сабзавот экинларини нормал ўстиришда ҳам яхши самара беради. Масалан, ўртаги помидор июль—август ойларида сунъий ёмғир ёғдириб суғорилса, тупроқ яхши намланади, ўсимликда қўшимча илдизлар пайдо бўлади. Бу эса қўшимча ҳосил тугиш имкониятини туғдиради. Сунъий ёмғир ёғдириш йўли билан бир марта экилган помидордан го кеч кузгача ҳосил олавериш мумкин.

Шундай қилиб, ўртаги экинларни яхши парваришлаш ва улардан мўл ҳосил олишда сунъий ёмғир ёғдирувчи машиналар деҳқоннинг оғирини енгил қилади. Сабзавоткорларимиз ана шу қулай имкониятдан усталик билан фойдалансалар, юбилей йили дастурхонининг мўл-кўл бўлиши учун тағин ҳам каттароқ ҳисса қўша оладилар.

Т. ҲАМИДОВ,
техника билан суғориш бўйича илмий-текшириш станциясининг директори.
Н. МИЛОВАНОВА,
станциянинг илмий ходими.
П. ДУДКО,
Ўзбекистон сабзавот, картошка ва полиз экинлари илмий-текшириш институтининг старший илмий ходими.

ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

А. Н. КОСИГИН АҚШ ПРЕЗИДЕНТИ Л. ЖОНСОН БИЛАН УЧРАШДИ

СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин 25 июнда Нью-Йорк яқинидаги Гласборо шаҳрида АҚШ президенти Л. Жонсон билан иккинчи марта учрашди.

23 июндаги биринчи учрашув вақтида бўлгани каби бу сафар ҳам бир қанча халқаро проблемалар юзасидан фикрлашиб олинди.

Яқин Шарқдаги аҳвол муносабати билан томонлар ўз позицияларини баён қилиб беришди. Совет томони айтдики, ҳозирги пайтда асосий масала араб давлатларига қарши агрессия қилган Исроил қўшинларини дарҳол яраш линиясининг нариги ёғига олиб чиқиб кетишга эришишдан иборат. Бу масала Яқин Шарқда тинчликни тиклаш ишидаги асосий масаладир. Бу масала Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси фавқулодда сессиясининг диққат марказида турибди ва сира кечиктирилмай, ижобий тарзда ҳал этилиши керак.

Вьетнам проблемаси юзасидан фикрлашиб олиш Совет Иттифоқи билан АҚШнинг позицияларида жуда катта тафовут борлигини яна кўрсатди. Совет томони Вьетнам Демократик Республикасининг территориясини бомбардимон қилиш тўхтатилган ва Америка қўшинлари Жанубий Вьетнамдан олиб чиқиб кетилган тақдирдагина Вьетнам проблемасини ҳал этиш мумкин эканлигини таъкидлади.

Ҳар иккала томон ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги халқаро шартномани тузиш хусусида тезроқ келишиб олиш муҳим, деб ҳисоблаганликларини таъкидладилар. Суҳбат давомида икки томонлама Совет-Америка муносабатлари қандай аҳволда эканлиги умумий тарзда қараб чиқилди.

Умуман олганда, бу учрашувлар Совет Иттифоқи ва АҚШ ҳукуматларига муҳокама этилган масалалар юзасидан ўз позицияларини таққослаб кўриш учун имконият берди, бу эса ҳар иккала томоннинг фикрича, фойдалидир. (ТАСС).

Сардиния ороли Италияга қарашли 19 областларнинг биридир. Оролнинг асосий халқи каталонцлар ҳисобланади. Суратда: Сардиниялик музикант «лаунеда» миллий асбобида куй ижро этмоқда.
Камера Пресс—ТАСС фотоси.

КЎП ТИРАЖДА

ҚОҲИРА, 26 июнь. (ТАСС). Қоҳиранинг «Мактаб юлну» нашриёти СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигиннинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг махсус фавқулодда сессиясида Яқин Шарқдаги аҳвол тўғрисидаги масала юзасидан сўзлаган нутқи текстини кўп тиражда брошюра қилиб чиқарди. Брошюра Бирлашган Араб Республикасида, шунингдек бошқа араб мамлакатларида тарқатилади.

ЖЕЙМС МЕРЕДИТ ЯНА «ҚЎРҚУВГА ҚАРШИ ЮРИШ» БОШЛАДИ

НЬЮ-ЙОРК, 26 июнь. (ТАСС). Негрларнинг граждан ҳуқуқлари учун машҳур курашчи Жеймс Мередит Миссисипи штатида яна «қўрқувга қарши юриш» бошлади. Мередит Эрнадо деган жой яқинида (ўтган йили июнь ойида уни оқ танли ирқчилар худди шу ерда ярадор қилган эдилар) ўз юришини яна бошлади. Мередит мухбирларнинг «нима учун сиз яна юриш бошладингиз» деган саволига, «мен қўрқувни енгиш мумкинлигини Миссисипи негрларига исбот қилмоқчиман. Оқ танлилар ҳукмронлиги системаси йўқ қилиниши керак. Мен халқимнинг мамлакатимизда бутунлай эркин бўлишини истаётган намояндаларини ўз орқамдан эргаштирмоқчиман», деб жавоб берди.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ ВАТАНПАРВАРЛАРИНИНГ ЗАРБАЛАРИ

ХАНОЙ. 26 июнь. (ТАСС). Жанубий Вьетнам озодлик армиясининг қисмлари 24 июнь тунда Американинг Заутьенгдаги (Тхузаумот вилояти) авиа базасини миномётлардан кучли ўққа тутдилар. ВИА агентлигининг хабар беришига кўра Жанубий Вьетнам ватанпарварлари сўнгги вақтлар ичида бу ҳарбий ҳаво базасига саккизинчи марта муваффақиятли ҳужум қилдилар.

Натижада душманнинг 50 га яқин самолёт ва вертолёти йўқ қилинди, 960 солдат ва офицери ўлдирилди ва ярадор қилинди. Кўп миқдорда жанговар ҳарбий техника сафдан чиқарилди.

Октябрнинг тарихий аҳамияти

ПРАГА, (ТАСС). «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг тарихий аҳамияти» деган халқаро назарий конференция ўз ишини тамомлади. Конференция уч кун давом этди.

Конференцияда Европа, Америка, Африка, Осиёдаги 43 коммунистик ва ишчи партияларининг вакиллари қатнашди. Конференциядаги Совет делегациясига КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев бошчилик қилди.

Конференция қатнашчилари 43 докладни тингладилар. Шу докладларда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг халқаро революцион ҳаракатни ривожлантириш учун, жаҳондаги миллий озодлик ҳаракатлари учун бўлган жаҳоншумул тарихий аҳамияти чуқур анализ қилиб берилди. Докладчилар жаҳоннинг социализм йўлида ривожланиши учун марксизм-ленинизм идеяларининг буюк ўзгартирувчилик кучини қайд қилиб ўтдилар.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси, Совет Иттифоқидаги социалистик қурилишнинг жуда катта тажрибаси бутун дунёдаги ишчилар синфи ва прогрессив кучларнинг империализмга қарши, демократик ўзгаришлар учун, социализм учун, планетамизда мустаҳкам тинчлик учун олиб бораётган курашида илҳомбахш порлоқ ўрнак бўлиб хизмат қилаётир, деган фикр ҳамма докладларда яққол ифодаланди.

Исроил ташқи ишлар министрининг айтганлари

НЬЮ-ЙОРК, 26 июнь. (ТАСС). Исроил ташқи ишлар министри Эбан кеча Эн-Би-Си телевизион станциясининг «Матбуот билан учрашув» программасида сўзга чиқиб, Исроил Бирлашган Араб Республикаси, Сурия ва Иорданиянинг хиёнаткорона ҳужум натижасида босиб олинган территориялардан қўшинларини олиб чиқиб кетмайди, деган сўзларни яна қайтарди. Эбан араб территорияларини оккупация қилишни сақлаб турган ҳолда Исроил билан Араб мамлакатлари ўртасида «бевосита музокаралар олиб бориш»ни ёқлаб гапирди. Эбан Исроил қўшинларининг яраш линияси нариёғига сўзсиз ва дарҳол олиб чиқиб кетиш тўғрисидаги талабни рад этиб, бу «Исроил учун бутунлай қабул қилиб бўлмайдиган» талабдир, деди. Ҳолбуки, бу талабни БМТ Бош Ассамблеяси фавқулодда сессиясида бўлаётган мунозаралардан кўринишича, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти аъзолари бўлган кўпгина давлатлар қувватламоқда.

АГРЕССОРЛАР БЕБОШЛИГИ

ҚОҲИРА, 26 июнь. (ТАСС). Исроил ҳарбий маъмурлари Синай ярим оролидаги Хонюнис ва Рафоқ деган кичик шаҳарларнинг аҳолисидан кўп кишини кўчириб юбормоқдалар ва уларни Сувайш каналининг ғарб соҳилига ўтиб жойлашишга мажбур этмоқдалар, дейилади МЕН агентлигининг хабарида. Келаётган қочқинларнинг айтишларига қараганда, Исроил маъмурлари уларни бир неча кунлаб сувсиз ва овқатсиз қолдирганлар. Қочқинларнинг айтишларига қараганда, ҳозир Исроил агрессорлари Хонюнис ва Рафоқ шаҳарларининг аҳолиси ўз қўлларидаги қуролларни дарҳол топшириш тўғрисидаги буйруқни бажаришдан бош тортди, деган баҳона билан шу шаҳарларда ёппасига тинтувлар ўтказмоқдалар, шаҳар аҳолисини қамаб қўймоқдалар ва сургун қилмоқдалар.

КОНЧИЛАРГА ҚАРШИ ҚЎШИНЛАР ЮБОРИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 26 июнь. (ТАСС). Боливияда ҳукумат қўшинлари ва полиция қалайи қазиб чиқарилаётган Катави — Уанунн кончилик районини ишғол қилдилар.

Бу ҳарбий кучлар иш ҳақини кўпайтиришни, меҳнаткашларга нисбатан қилинаётган репрессияларни тўхтатишни ва қамоққа олинган касаба союз раҳбарларини бўшатишни талаб қилаётган кончилар ҳаракатини бостириш учун юборилди.

АП агентлиги мухбирининг Ла-Пасдан берган хабарида айтилишича, кончилар билан жазо отрядлари ўртасида тўқнашувлар бўлган. Тўлиқ бўлмаган маълумотларга қараганда, 16 киши ўлдирилган ва 36 киши жароҳатланган.

ҒОЗА. Асир олинган араб солдатлари ўзларига ўқталган Исроил милтиқлари остида тиканли симлар қуршовида, жазирама офтоб тиғида ҳаракатсиз ўтирибдилар. На пана жой бор, на сув...
ЮПИ—ТАСС фотоси.

Ҳамза номли Ленин орденли ўзбек давлат академик драма театрида Абдулла Қаҳҳорнинг яқинда «Аяжонларим» номли янги асари саҳналаштирилди. Суратда: спектаклдан бир кўриниш.

М. Нуриддинов фотоси.

МЕҲМОНДА

(Боши 2-бетда).

Вақт эса ўтиб бормоқда эди. Ниҳоят якшанба куни ҳам етиб келди. Топуз соқолини қирди, янги пўстинни кийди. Чипта қопланган катта шиша идишга қизил вино солиб, хотинига мурожаат қилди:

— Қани кампир, энди кетдик. Кооперативнинг извоши келадими-йўқми, номаълум, ўзимиз кетаверамиз.

Генчовица ҳам янги пальтосини кийиб оқ жун рўмолини уради, бир тугунга ҳамма совғаларни тўплаб тугди-да, иккинчи тугунга ёпган нон, бўғирсоқ, хўроз гўштини тугиб, кўча томон йўл олди. Эр-хотин кўчага чиқиши билан от дупури эшитилди.

— Генчо амаки, тайёрмисиз?

Чол кўчага чиққанида извош ҳайдаб келган Дойчинни кўрди. У ҳам меҳмонга боришни билиб, ясаниб олган эди: янги кўйнак, янги этик. Дойчин сакраб извошдан тушди-да, кампирнинг қўлидаги тугунларни олиб извошга қўйди.

Кўп ўтмай йўлга тушишди. Совуқ январь тонги эди. Ҳозиргина ердан кўтарилган туман ҳали дарахтлар учида милтиллаб турар, йўл оппоқ қор билан қопланган эди. Извош ғилдираклари тагида ёқимли ғижирлаш, от бурнидан чиқаётган буғ чолнинг юзига урилиб унинг қитиғини келтирарди.

— Қани битта чекайлик!—Генчо чўнтагидан ҳали бузилмаган папирос қутисини олиб, Дойчинга узатди. Буни у албатта бекорга қилгани йўқ. Бу хушомаднинг боиси, мабодо куёвининг уйи бўлмай, біровникида омонат турган бўлса-ю, буни извошчи йигит кўриб қолса гап-сўз қилиб юрмасмикин, деган фикр билан боғлиқ эди. Лекин унинг фикрини Дойчин билиб, дилини анча равшан қилиб юборди:

— Дунёда сизлардан ҳам бахтли одам бормикин, ҳозир!—деди у завқ билан папирос тутатар экан.—Сизларни кўриб тоза хурсанд бўлиб кетишса керак-а?

— Кўрамиз, — кулиб қўйди Генчовица ичида извошчи йигитдан хурсанд бўлиб.—Кўрамиз ўғлим.

Улар икки қишлоқдан ўтиб, ниҳоят, Гороцветга етишди. Тепаликнинг устидан қишлоқдаги ҳамма янги иморатлар кўриниб турарди. Кооператив қишлоққа яхши тайёрланган бўлса керак, баъзи хашак ғарамлари ҳали бузилмай турарди. Олис-олисдан трактор моторларининг овозлари эшитиларди. Генчо анча бўлганди бу қишлоққа келмаганига. Мана ҳозир кўриб турибди-ю, ҳайрон қолаяпти. Илгари бундай чиройлик уйлар йўқ эди, ҳозир эса бири иккинчисидан чиройлик. «Шаҳарга ўхшайди-я, шаҳарга!» деб қўйди ичида ҳавас билан Генчо.

Йўлда бир болани учратиб, Тантил Самаковский қаерда туришини сўради. Бола совуқдан қизариб кетган бурнини ишқалаб, жилмайди.

— Орденли Тантил амакимми? Ҳов анави ҳали оқланмаган уйнинг ёнида туради.

— Орденли Тантил? Қанақа орден?—ҳайрон бўлиб ўзидан ўзи сўради Топуз.—Афтидан, боланинг эси жойида бўлмаса керак.

Извош икки қаватли чиройли бир уй олдида тўхтаганда, Топуз ўзини бутунлай йўқотиб қўйди. «Э товба, наҳотки шу уй уларники бўлса? Тағин ижарага олиб ўтиришган бўлмасин!»

Кун исий бошлади. Офтоб тиккага келди. Тарновлардан шилдираб сув оқа бошлади. Генчовица шошиб извошдан тушди-да отни чиқаришни Дойчинга буюриб, ҳовли томон йўргалаб кетди. Уйдан радио овози жаранглаб эшитилди. Кимдир овозини баланд қўйиб ашула айтарди, эшиклар тарақларди. Шу пайт айвонда ёш, сочлари қўнғироқ бир аёл кўринди. У нимранг шерсть кўйлак кийиб олган эди. Ҳовлига қаради-ю, ҳайрат ичида қичқириб юборди:

— Ойижон, дада! Тантил меҳмонларни кутиб ол!

У шундай дедию, югуриб пастга тушиб, ўзини ойисининг қучоғига ташлади. Генчовица шодликдан ўзини йўқотиб қўйди. Қизи мунча кўҳлик бўлиб кетибди. Уйдан Тантил чиқди. Баланд бўй, қип-қизил мағиздай бу йигит қора костюм кийиб олган эди, кўкрагида нимадир ялтирарди. У Генчовицанинг қўлини ўпиб, бир бутилка ароқ узатди.

— Хуш келибсиз!

Топуз хотини ундан эпчиллик қилиб қолганини кўриб, бир оз ранжиди, бироқ Гороцветда аввал аёллар билан кўришишса керак деб ўйлаб, ўзини юпатди-да, мўйловини бураганича, куёви қаршисига юрди.

— Келинг ота,—деди унга қараб Тантил.—Хўш келибсиз. Мана, мана бундан ичиб олинг. Хафа қилган бўлсам, кечиринг.

Топуз бир пас бутилкага қараб турди, кейин бир-икки қултум ютиб, деди:

— Ароғинг ўткир экан, лекин менга шунақаси ёқади.

Топуз севинчини яширишни ҳам, яширмасликни ҳам билмасди. Ахир куёви қанчалик яхши бўлмасин, уни хафа қилган эди-да. Бинойидек қизини ўғирлаб кетади-ю, хафа бўлмайдими?!

Уйга кўтарилишди. Ичкари хонадан ғўнғир-ғўнғир товушлар эшитила бошлади. Шунда Генчовица қизидан сўради:

— Боланг қани, Ябла? Аввал уни кўрайлик, кейин меҳмонхонага ўтармиз.

Ябла чап томондаги эшикни очиб чол билан кампирни бошлаб кирди. Кичкина кроватчада мушук миёвлагандай овоз эшитилди. Бола уйғоқ эди.

— Вой болажоним-ей, вой қоқиндиғинг бўлай-э!— Генчовица шундай деб неварасини кўтарди-да, бағрига босди.—Худди отасининг ўзи-я! Кўзларини қара, кўзларини, кўм-кўк! Энди нима от қўямиз?—у шундай деб қизига мурожаат қилди.

— Генчо де, ойи!

— Генчо дейсанми?— кампир ер остидан эрига қараб қўйди.—Нега энди Генчо бўларкан? Бундан яхши от қуриб қолибдими? Ҳай, майли, ҳар нарса бўлса ҳам, буваси, бувасининг отини қўяқолайлик.

Топуз кўкрак чўнтагидан тўрвасини чиқарди-да, беш юз левалик қоғозни олиб боланинг ёстиғи тагига қўйди. Генчовица эса, эҳтиётлик билан уни кроватига ётқизди.

— Боши олтиндан бўлсин, соғ бўлсин,—деди тўлқинланиб Топуз.

Генчовицанинг невараси олдидан чиқиб кетгиси йўқ эди, бироқ нариги хона меҳмонлар билан тўла, жуда бўлмаса бориб сўрашиш керак. Тағин кимлар келибди денг, бутун кооператив хўжаликнинг бошлиқлари, миришкор деҳқонлар.

Улар меҳмонхонага киришганда ҳамма ўрнидан туриб Топуз билан сўрашди, уни янги меҳмон, невара билан табриклашди. Кооператив раиси бир рюмка ароқни ичиб олиб унга шундай деди:

— Генчо амаки, бутун қишлоғимиз куёвинг билан фахрланади. Мана энди неваралик ҳам бўлдинг. Ишқилиб, неваранг куёвингдан ўзиб кетсин-да. Кўраяпсанми, кўкрагида Димитров ордени! Ҳар ким бу орденга муяссар бўлавермайди. Тантил кооперативга кирди-ю, чорвачилигимиз юришиб кетди.

Топуз нима дейишини билмас, лекин кўнгли офтобдай равшан эди.

Кечқурун, меҳмондорчиликдан кейин, Тантил қайнотасини фермага олиб борди, у ердаги сағринлари ялтираб турган сигирларни кўрсатди, сут соғадиган аппаратлар билан таништирди. Генчо чорвадорларнинг қайси бири билан гаплашмасин, ҳамма бир оғиздан куёвни мақтарди.

Чол-кампир йўлга тушганда жуда кеч бўлиб кетган эди. Йўлда, Топуз, хотинини туртиб деди:

— Куёвинг тузук-ку, а кампир? Ишқилиб, неварамиз ҳам отасига ўхшасин-да!

Генчовица бўлса фақатгина қизининг яхши турмушидан эмас, эридаги юз берган ўзгаришдан ҳам хурсанд эди. Икки гапнинг орасида:

— Қачон келадиган бўлишди энди?— деб сўрарди эридан. Аслида эса ўзи қизи билан куёвини қачон меҳмонга келишини жуда яхши биларди.

Уйга етиб келишганда Топуз Дойчиндан кечирим сўради.

— Бизни деб ука кеч қоп кетдинг. Лекин нима қилиб бўларди, қизим билан куёвимни тўрт йилдан бери кўрганим йўқ эди.

— Энди тез-тез кўришиб турасизлар,—деди кулиб Дойчин. Кейин йўлга тушди.

— Бўлмасамчи! Албатта!

Бу гапни Генчо Топуз кимга айтди, билиб бўлмасди. Лекин унинг дили равшанлиги, ниҳоятда хурсандлиги кампирга ҳам, ҳозиргина отини чоптириб кетган извошчи йигит Дойчинга ҳам маълум эди.

У. УМАРБЕКОВ таржимаси.

СУРИЯ ГИДРОЛОГЛАРИНИНГ БУЮРТМАСИ БИЛАН

Тошкентдаги гидрометеорология асбоблари экспериментал заводи Сурия Араб Республикаси гидрологларининг буюртмасини муддатидан олдин бажарди. Завод электростанциялар, тўғонлар ва сув омборларидан фойдаланган ҳамда уларни қурган вақтида тадқиқот ишларини ўтказиш учун мўлжалланган асбобларнинг бир туркимини дўст давлатга жўнатди.

Бу корхона ишлаб чиқараётган маҳсулот жаҳондаги 25 мамлакатга маълум. Тошкент заводининг маркаси бўлган асбобларни Куба метеорология станцияларида учратиш мумкин, Ҳиндистон гидрологлари ва Польша океанографлари бу асбоблардан фойдаланмоқдалар. Сўнгги йилларда ўзбек асбобсозлари ишлаб чиқараётган маҳсулотни сотиб олувчи чет мамлакатларнинг сони ўн баравар кўпайди. (ЎзТАГ).

РАЗВЕДКАЧИ ЖАСОРАТИ

— «Йигирма олтинчи» Ватан олдидаги бурчини бажарди.

Кичик хабар. Лекин полковник Белолипов уни узоқ ўқиди. Жуда узоқ...

Кинода бундай лавҳа йўқ. Бундай сўзларни эшитмайсиз ҳам. Юқоридаги кичик парча Э. Арбенов ва Л. Николаевлар томонидан ёзилган «Феникс» романининг энг сўнгги сатрларидир. «Йигирма олтинчи» Ватан олдидаги бурчини бажарди». Бу жумлага эътибор беринг! «Йигирма олтинчи» ким? Бурчини қандай бажарди?

«Ўзбекфильм» томонидан ишланган «Йигирма олтинчиси отилмасин» кинофильми ана шу саволларга тўлиқ жавоб беради. Э. Арбенов ва Л. Николаевларнинг «Феникс» романи асос қилиб олинган, яқинда пойтахт экранларига чиқарилган мазкур фильмни томошабинлар жуда қизғин қарши олдилар. Бунинг боиси фильмнинг қизиқарли, ҳамиша ҳаяжонли мавзуга бағишланганлигидадир.

Душман ўзининг қора ниятларини турли йўллар билан амалга оширади. Ўзининг жосусларини юбориб бизларнинг қуролли кучларимиздаги маҳфий нарсаларни, фан ва техника янгиликларини билиб олишга, ҳар хил қиёфада суқилиб кириб олиб, бузғунчилик қилишга, ичдан қўпоришга ҳаракат қиладилар.

Рақиб ўйларини фош қилиш, унинг режаларини пучга чиқариш, воқеаларнинг бошида бўлишлик, сотқин исковчиларни зарарсизлантириш вазифалари бизнинг мард, жасур, ўзини Улуғ Ватан уруши йилларида шон-шуҳрат билан буркаган контрразведкачиларимиз зиммасига юклатилгандир. Уларнинг иши ниҳоятда оғир, мушкул иш. Уларнинг ҳаёти баъзан қил устида қолади. Лекин она-Ватанга содиқ, довюрак, пўлат иродали разведкачиларимиз ҳар доим душман устидан ғалаба қозонишимизга ёрдам бериб келмоқдалар.

Ана шундай қўрқмас совет разведкачиларидан бири Саид Исломбек эди. У олдига қўйилган барча вазифаларни шараф билан бажарди. Аммо бажариш осонликча бўлмади... Инсон чидаш беролмайдиган фашистлар дўзохи—концлагерларда бўлиш, чексиз қийноқларга бардош бериш, душманлар орасида ўзини тутабилиш, мақсадга оғишмай бора олиш — Саид Исломбекдан катта қаҳрамонлик, ғалабага ишонч, ўз халқига меҳр-муҳаббат талаб қилар эди. У ҳаммасини кўнгилдагидек, совуққонлик билан бажо келтирди. У мумкин бўлмаган, ғоятда оғир нарсаларнинг уддасидан чиқди.

Уруш қизғин давом этаётган пайтларда гитлерчилар Берлинда «Туркистон миллий комитети» номи остида жосуслар ва қўпорувчилар марказини ташкил этадилар. Совет Ўрта Осиёси республикаларини босиб олиш ниятида бўлган «учинчи рейх» фюрерлари бўлажак колонияларининг «ўз ҳукуматлари»ни тузиб, «расмийлаштириб» қўймоқчи бўлдилар. «Туркистон миллий комитети» бошида эски сотқинлар — Мустафо Чўқаев, Вали Қаюмхон, Боймирза Ҳаитлар турдилар. Улар фашист раҳбарлар билан «бир жон, бир тан» бўлиб ишлашга, тарих ғилдирагини орқага суришга ҳаракат қилдилар. Шпионлар, сотқинлар тайёрлашда, уларни советлар томонига юборишда гитлерчиларга ёрдам бердилар.

Буюк Волга соҳилида қақшатғич зарбага учраган фашистлар яппи урушни зўр бериб пропаганда қилабошлади. Совет Иттифоқига орқадан, зимдан туриб зарар етказмоқчи бўлдилар. Душманнинг мақсади СССРнинг иқтисодий имкониятларини йўққа чиқармоқчи эди. Бундай план шахсан Гиммлер раҳбарлигида ишлаб чиқилди. СС ва СД аппаратлари бу маҳфий планни амалга ошириш учун сафарбар этилди. Барча лагерлар ва махсус мактаблар ҳам ишга туширилди. Лагерь ва махсус мактабларнинг «талабалари» бўлган сотқин ва хоинлар гитлерчиларнинг зарбдор кучи бўлиши керак эди.

Саид Исломбек барча тўсиқлардан ўтиб, ишонч қозониб бўлгач, энди ўзини фош қилиши керак. У ўзини қанчалик муваффақиятли фош қилса, шунча яхши! Бизларникига маълум, немислар амалга ошириши керак бўлган маҳфий операция бошланиши лозим.

«Президент» — Вали Қаюмхон уйида катта тантана. Музикалар авжида. Винолар қуйилмоқда, қадаҳлар кўтарилмоқда. Бу кечага Саид Исломбек ҳам келиши керак. Бугун «йигирма олтинчи» ким? Маълум бўлади, У ҳақиқатда бор бўлса, гитлерчиларнинг маҳфий плани советларга маълум бўлмаса у сейфдаги ҳужжатларни олишга уриниб кўради... Саид Исломбек кўра била туриб... ўзини фош қи-

КИНО

-лади. Қўлга тушади... Шу ондаёқ олтинчи бўлимдан ҳамма томонларга телеграмма юборилади: «Уч юз етти-ю олти юз икки рақамлик буйруқни бажаришга киришилсин, литер «зет» — график асосида. Операция бошлангани ҳақида дарҳол хабар берилсин».

Кинофильм титрларида ўқийсиз... Саид Исломбек — Тўғон Режаматов. Фильм тамом бўлгач узоқ вақтгача Саид образи, унинг бироз ҳаяжонланган қиёфаси кўз олдингиздан кетмайди. Ҳозиргина экранда кўрган кишингиз сизга қадрдон бўлиб қолади. Кино артистининг энг катта ютуғи ҳам шу ерда бўлса керак! Катта маҳорат эгаси бўлган актергина шундай ютуққа эришаолади. Т. Режаматов Саид Исломбекнинг образини яратишга алоҳида эътибор берганлиги кўриниб турибди. У ташқи кўринишдан совуққон, ҳамма ишларни оддий бажараётганга ўхшайди. Лекин унинг катта, тимқора кўзларидан ҳар ҳолда ҳаяжонланаётганлиги, чуқур ўйлар оғушида эканлиги билиниб туради. Шунда сиз экранда артист ўйнаётганлигини унутиб қўясиз. Саид Исломбек билан, унинг қаҳрамонлиги билан фахрланасиз.

Фильм давомида анчагина ижобий ва салбий қаҳрамонлар билан учрашасиз. Уларнинг кўпчилиги Надия (О. Норбоева), Берг (Х. Лениньш), Дитрих (К. Карм), Анвар (Ж. Ҳамроев) эсингизда қолади. Бу режиссёр Р. Ботировнинг артистлар танлашга нақадар катта аҳамият берганлигини кўрсатиб турибди.

Асарда Надия образи ҳам асосий ўринлардан бирини эгаллайди. Унинг ҳақиқий инсон бўлишида, қаҳрамонлик кўрсатишида Саиднинг роли каттадир. Саид бўлмаганида довюрак, разведкачи қиз Надия ҳам бўлмас эди. Ҳаёти фожиаларга тўла, маъюс Надия образини Ойдин Норбоева қиёмига етказа олган дейиш мумкин.

Фильмнинг таъсирчанлигини оширишда кўринишларнинг (оператор Т. Эфтимовский) ва музиканинг (композитор Р. Вильданов) ҳам аҳамияти каттадир. Надиянинг Саид билан қайинзорда учрашуви, Надиянинг ўлими лавҳалари суратга яхши олинган. Асар музикаси қаҳрамонларнинг ички кечинмаларини очиб беришда бошқа воситалар билан уйғунлашиб кетади.

Бизнинг назаримизда фильм айрим нуқсонлардан ҳам холи эмас. Саид Исломбекнинг Берлингача бошидан кечирган қийинчиликлари кинода акс эттирилмаган. Кичик штрихларда акс эттирса бўлар эди. Вали Қаюмхон сингари сотқинларнинг ва «Туркистон миллий комитети»нинг фаолиятлари нималардан иборат бўлган? Бу қоронғу. Уларга нисбатан томошабинларнинг қаҳру-ғазабини келтирадиган бир-икки картина қўшиш мумкин эди. Надиянинг маҳфий ҳужжатнинг бешинчи нусхасини яширинча олиши, Саид Исломбекнинг «президент» уйидаги сейфга бориши ишонарли чиқмаган. Айниқса «Йигирма олтинчиси отилмасин» сингари саргузашт фильмларда воқеаларнинг олдиндан маълум бўлиб туриши қизиқишни сусайтиради. Қабристон олдидаги майдонда бўлиб ўтадиган воқеалар ҳам унча тушунарли эмас.

Лекин мазкур камчиликлардан қатъий назар, мавзунинг кинематографчиларимиз учун янгилигини ҳисобга олганда фильм анча муваффақиятли чиққан. Совет разведкачисининг қаҳрамонлиги, ироаси, ишончи, матонати ҳақида жуда яхши киноленталар яратилган.

Улуғ Ватан уруши йилларида ажойиб кишиларимиз томонидан кўрсатилган қаҳрамонликлар ҳозирги пайтда тарбия ролини бажармоқда. Уларнинг жасорати она-Ватанимизга меҳр-муҳаббатлари чексиз бўлган ёшларимиз учун катта ибрат мактабидир. Улар амалга оширган ишлар мард, жасур ва содиқ бўлишга ўргатади. Ана шу идеаллар билан яшаймиз, меҳнат қиламиз, олға борамиз.

Раҳимберди УМАРОВ.

Суратда: фильмдам кадрлар.

Янги шеърлар

ЧЎПОНИМ

(ҚЎШИҚ)

Кенг яйловда яйрар қувноқ
чўпоним,
Қалби тоғлар қоридек оқ
чўпоним.
Жоидек асрар халқ бойлиги
қўйларин,
Она юртга меҳри қайноқ
чўпоним.
«Қуру-қуру» десанг яйраб
ёнингдан
Қўй-қўзилар кетмас йироқ
чўпоним.
Қўйга офат гала бўри гар
келса,
Ев бошида чақнар чақмоқ
чўпоним.
«Олтин юлдуз» порлар
кўксингда яшнаб,
Бахт-иқболинг кундек порлоқ
чўпоним.
Яйлов гашти нашъа берар
дилларга,
Эрта тонгда найи янгроқ
чўпоним.
Тавсифингни қанча ёзса
Деҳқоний,
Ўз наздида шунча камроқ
чўпоним.

Тўхтамурод ДЕҲҚОНИЙ.

БИР ҚИЗГА

Кўзларингни яшир яхши қиз,
Қўй, тикилма менга мунчалар.
Нигоҳингни эслаб уйқусиз,
Тўлғонмайин яна то саҳар,
Қўй, тикилма менга мунчалар.
Дерлар: қизлар севгиси кўзда,
Кўзларингнинг сеҳри бор,
сеҳри.
Ва кимнидир балки шу кезда,
Ўртамоқда бу кўзлар меҳри.
Кўзларингнинг сеҳри бор,
сеҳри.

Термуласан киприк ҳам қоқмай,
Ўраб олмиш мени нигоҳинг.
Мени йиллар кутган юзи ой,
Кўрса кўкка етмасми оҳи?!
Ўраб олмиш мени нигоҳинг.
Авайлаш-чун ошиқ дилларни,
Кўзлар ҳушёр бўлмоғи керак,
Нигоҳлардан ишқ туғиларки,
Икки ишқни сиғдиролмасдан
Бўлингуси иккига юрак
...Кўзлар ҳушёр бўлмоғи керак.

УМР ҲАҚИДА

(ТЎРТЛИК)

Мени бировларга ўхшатманг
асло,
Бировга ўхшашдан қўрқаман
чунон.
Ҳар кимнинг умрида ўзгача
маъно.
Бировнинг умрини яшаган ёмон.

Ҳабиб САЪДУЛЛАЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН—МОСКВАДАН ГАПИРАДИ

Бутуниттифоқ радиоси Улуғ Октябрнинг ярим асрлик юбилейи шарафига Совет республикаларининг олтинчи радиофестивалини ўтказмоқда. Бугун — Москва радиотўлқинларида Ўзбекистон куни.

Иттифоқ радиоси бугунги ўз эшиттиришларида қуёшли Ўзбекистонимиз пахтакорлари ва чорвадорлари, машинасозлари ва металлурглари, бинокорлари ва чўлқуварларининг юбилей йилидаги яратувчилик меҳнати ҳақида ҳикоя қилади. Республикамиз санъат усталарининг дилбар куй ва қўшиқлари бепоён мамлакатимиз бўйлаб қанот қоқади.

«Ўзбекистон куни» эрталаб соат саккиз яримда «Ер ва эл» деган эшиттириш билан бошланади. «Оқ олтин» ижодкорлари ва ирригаторлар ҳақида соат 14 дан 10 минут ўтганда махсус эшиттириш берилади.

«Октябрь» радиостанциясининг соат 17 даги программасида Туркистон халқларининг доҳий В. И. Ленин чизиб берган нурли йўлдан бориб, инқилоб ғалабаларини мустаҳкамлаш учун қандай курашганликлари ҳақида ўзбек ишчилар синфининг кейса авлодлари ҳаётидан қизиқарли лавҳалар тинглайсиз. Республикамизнинг йирик иншооти, сув ва нур чашмаси бўлган Чорвоқ ГЭСи тўғрисида радиоочерк эшиттирилади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Р. Қурбонов соат 21 яримда республика меҳнат аҳлининг юбилей йили марралари ҳақида сўзлаб беради. Республика Фанлар академиясининг президенти О. Содиқовнинг суҳбати «Фан одимлари» деб аталган.

Булардан ташқари қатор адабий эшиттиришлар, концерт номерлари, очерклар тайёрланган. Жумладан, «Қудратли тўлқин» поэзия альманахи, Д. Зокировнинг «Ленин чақириғи билан» кантатаси, «Дугоналар» радиожурнали, И. Акбаровнинг «Тошкентнома» ораторияси Москва радиотўлқинларида янграйди. «Ёшлик радиостанцияси «Юность» меҳмони бўлади.

„КРОКОДИЛ" ТОШКЕНТДА БОСИЛАДИ

Марказий «Правда», «Известия» газеталарини Тошкентда босиб чиқариш учун уларнинг тайёр бўлган матрицаларини Москвадан самолётда олиб келишга тўғри келарди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бирлашган нашриётида газета саҳифаларини фототелеграф бўйича қабул қиладиган цех ишга тушгач, бунга эҳтиёж қолмади. Матрицалар цехнинг ўзида тайёрланадиган бўлди.

Нашриёт коллективи яна бир муҳим ишни амалга ошириш тараддудини кўрмоқда. Ўн бўёқли офсет машина монтаж қилинмоқда. Бу иш амалга ошгач, журналларни босиш муддати кескин қисқаради. Ҳатто, меҳнаткашларнинг севимли журнали кўп бўёқ талаб этадиган «Крокодил» журналининг республикамизга тарқатиладиган қисми ҳам шу ерда бемалол босилаверади.

ЗАВОД ТАРИХИ

Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонти заводи катта шонли йўлни босиб ўтди. Улуғ Октябрь революциясининг ярим асрлик юбилейи йилида шу улкан корхона тарихи ҳақида китоб босилиб чиқади.

Бу шарафли ва айни бир вақтда масъулиятли вазифани Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти КПСС тарихи кафедраси олимлари ўз зиммаларига олишган. Олимлар завод тарихига доир жуда кўп ҳужжатларни ўрганиб чиқдилар.

Яқинда китоб авторлари завод партия комитети вакиллари билан учрашдилар. Ёзилаётган китоб уларга ҳам маъқул бўлди. «Октябрь революцияси номли завод партия ташкилоти тарихи» китоби шонли 50 йилликка муносиб совға бўлади.

ЎЗБЕК ВИНОСИНИНГ САФАРИ

Жаҳонда ташкил этилган бирорта йирик виставка йўқки, унда ўзбек виноси қатнашмаган бўлсин, — дейди Тошкент вино заводи партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ботир Қосимхўжаев.

1962 йилдан бери коммунистик меҳнат коллективи номи билан ишлаётган вино цехи ишчилари ҳар куни 80 минг шиша турли хил вино ишлаб чиқармоқдалар.

Илгариги ўтказилган — жаҳон виставкаларида бу цехда тайёрланган «Ўзбекистон» номли вино бешта олтин, иккита кумуш, «Гулякандоз» виноси, учта олтин, иккита кумуш, «Ширин» виноси 2 та олтин, бешта кумуш ва «Фарҳод» виноси эса 3 та кумуш медали олишга муваффақ бўлган эди.

Шу кунларда вино цехи ишчилари турли ҳажмдаги шишаларда алоҳида безаклар билан Монреаль жаҳон виставкасига юбориш учун кўплаб турли викумуш, «Гулякандоз» виноларнинг этикеткасида Ўзбекистоннинг узумзорлари, боғлари акс эттирилган бўлиб, турли рангларда безатилган. Ҳозир бу ерга завод учинчи марта ўз маҳсулотларини юбориш учун тайёргарлик кўрмоқда.

ИНЖЕНЕРЛАР ОТРЯДИ

Тошкентдаги қишлоқ хўжалигини ирригациялаш ва механизациялаш инженерлари институти кўплаб қишлоқ хўжалиги мутахассис инженерларини тайёрлаб чиқармоқда. Бу ерда ганалик, сомалилик, кубалик ёшлар ҳам қишлоқ хўжалик билимларини ўрганмоқдалар.

Бу йил институтни 450 дан ортиқ йигит ва қиз муваффақиятли тугатди. Бу йилги битирувчилар орасида 14 та кубалик, бир неча ганалик бор. Улар ўз ватанларига йўлланма олдилар.

С. СУЛТОНОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Андрес Лапетеусга нима бўлди? — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Ўтмиш билан учрашув — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб 11, кундуз соат 1 ва 3 да).

Килиманжаро қори— «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Бегона ҳужжат билан — СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Чангдаги гул — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Катта кинопрограмма «Экран кулади» — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 6.15 ва 9.15 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8.45 минутда ва 10 ярмида бошланади)

Килиманжаро қори — «ФЕСТИВАЛЬ».

Ўтмиш билан учрашув — «ХИВА».

26-чиси отилмасин — «ВАТАН».

Бегона ҳужжат билан — ТЕЛЬМАН номли.

центросоюз
В. В. Куйбишев номли Самарқанд кооператив институтининг
ТОШКЕНТ ФИЛИАЛИ
1967/68 ўқув йилининг
1-курс
СИРТҚИ БЎЛИМИГА
қуйидаги мутахассислик бўйича
СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ:

товаршунослик ва саноат моллари савдосини ташкил этиш, товаршунослик ва озиқ-овқат маҳсулотлари савдосини ташкил этиш, савдо иқтисоди, бухгалтер учёти, умумий овқатланиш технологияси ва ташкил этиш.

Ўқиш муддати — 5 йил, технология бўлимида — 6 йил.

Кирувчилар ўрта мактаб программаси асосида қуйидаги фанлардан кириш имтиҳонларини топширадилар: товаршунослик мутахассислиги — она тили ва адабиёти (ёзма) химия (оғзаки), математика (ёзма ва оғзаки); бухгалтер учёти мутахассислиги — она тили ва адабиёти (ёзма), математика (ёзма ва оғзаки), география (оғзаки); умумий овқатланиш технологияси ва ташкил этиш мутахассислиги — она тили ва адабиёти (ёзма), математика, физика, химия (оғзаки).

Ариза ва ҳужжатлар 31 августгача қабул қилинади.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: маълумоти ҳақида ҳужжат (асл нусхаси), характеристика, таржимаи ҳол, медицина справкаси (286-форма), тўртта фотосурат (бош кийимсиз 3х4), корхона раҳбари ёки нотариус тасдиқлаган меҳнат дафтарчасидан кўчирма. Паспорт, ҳарбий билет ёки прописка гувоҳномаси шахсан кўрсатилади.

Кириш имтиҳонлари 1 дан 15 июлгача, 8 дан 22 августгача, 1 дан 10 сентябргача ўтказилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 56. Циолковский кўчаси, 325-уй, телефонлар Е-6-16-75, Е-6-16-74.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 04438
Индекс 64970
А. 1689.